

A black and white photograph of a concrete highway overpass. A road signpost stands on the left side of the bridge. The scene is captured from a low angle, looking up at the structure. The background shows a hazy, overcast sky.

Avtocesta

Žiga Valetič

avtobiografska stripanica

Žiga Valetič
AVTOCESTA
avtobiografska stripanica

Likovni del je ustvarjen s pomočjo računalniškega programa Midjourney.

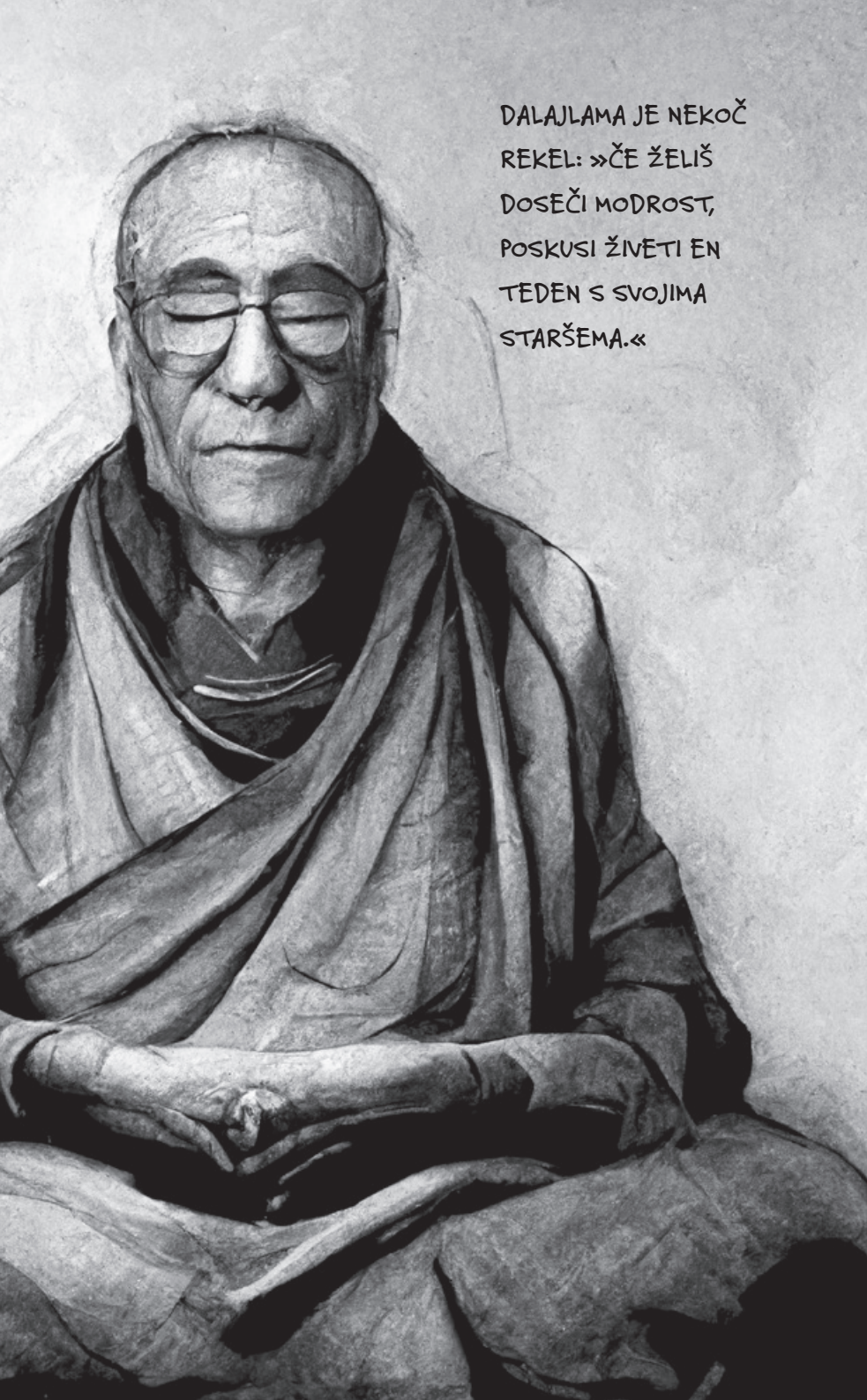
Založba: Grafični atelje Zenit,
Žiga Valetič s.p.
Brezovica pri Ljubljani, 2022

brezplačna elektronska
verzija, objavljeno na strani:
[https://issuu.com/zival/docs/
avtocesta_strip](https://issuu.com/zival/docs/avtocesta_strip)

Vse pravice so pridržane.
Nobenega dela te knjige
ni dovoljeno reproducirati
in razširjati brez pisnega
dovoljenja založnika, avtorja
ali originalnih producentov.

Kataložni zapis o publikaciji
(CIP) pripravili v Narodni in
univerzitetni knjižnici
v Ljubljani
COBISS.SI-ID 121865987
ISBN 978-961-94910-6-5 (PDF)

DALAJLAMA JE NEKOČ
REKEL: »ČE ŽELIŠ
DOSEČI MODROST,
POSKUSI ŽIVETI EN
TEDEN S SVOJIMA
STARŠEMA.«

NE VEM, KAKO JE Z NJEGOVIMA STARŠEMA.

SAM ŽIVIM S SVOJIMA ŽE SKORAJ PETDESET
LET, PA ŠE VEDNO IŠČEM MODROST.

NO, V RESNICI NE ŽIVIMO SKUPAJ.
ŽIVIMO SAMO V ISTI HIŠI, KAR JE
V SLOVENIJI NENORMALNO POGOSTO.
S SVOJO DRUŽINO ŽIVIM V MANSARDNEM
STANOVANJU, MAMA IN OČE PA POD NAMI.

AMPAK KO SMO HIŠO KUPILI -
SEVEDA S POMOČJO KREDITOV -
JE BILA STARA IN POTREBNA
ŠTEVILNIH OBNOV.

NA KONCU JE BILO VSE SKUPAJ
DVAKRAT DRAŽJE KOT BI STALA
GRADNJA NOVE HIŠE.

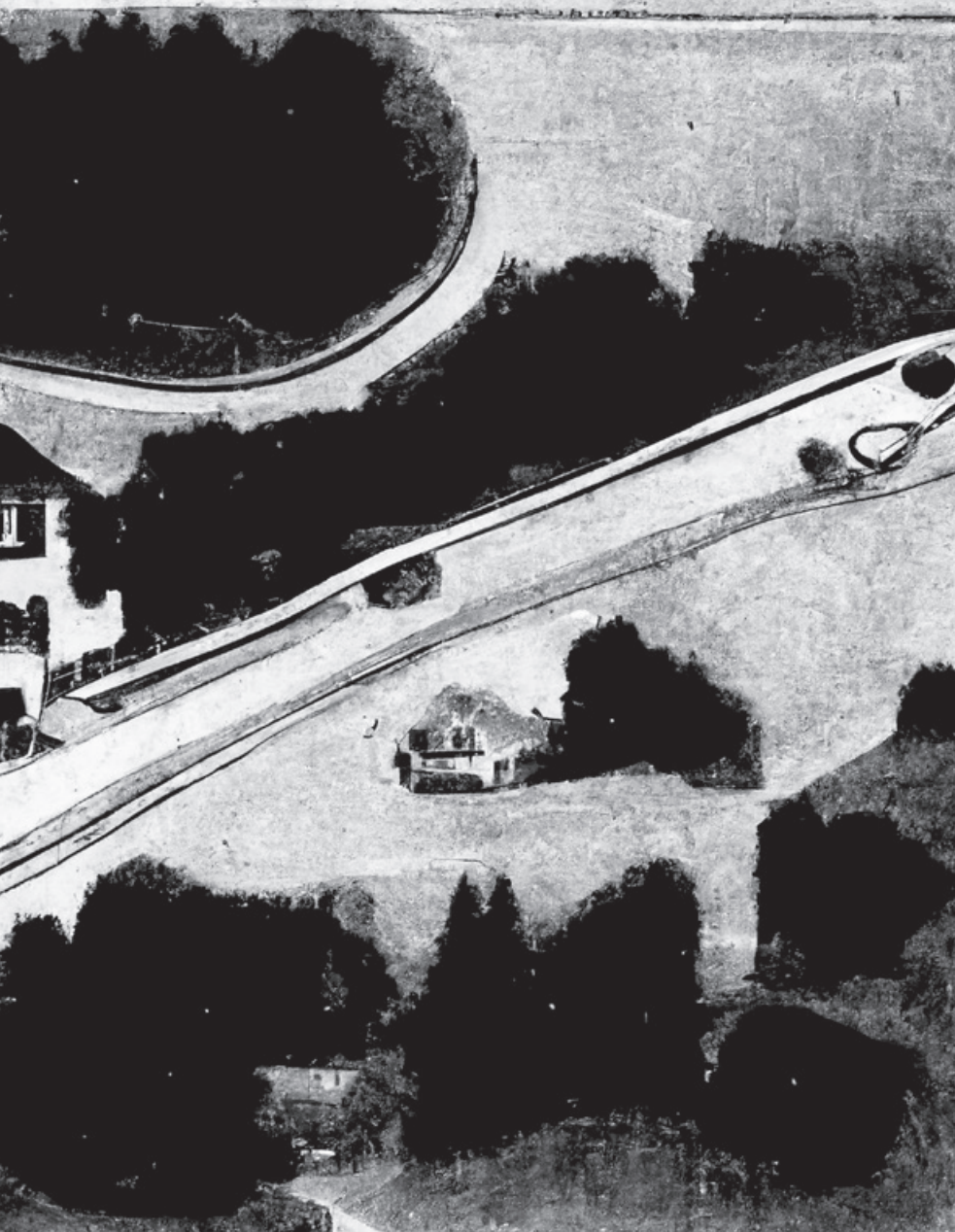
STO METROV STRAN OD HIŠE TEČETA REKI.

TOD SKOZI JE MLADI CANKAR
PEŠAČIL V LJUBLJANO.

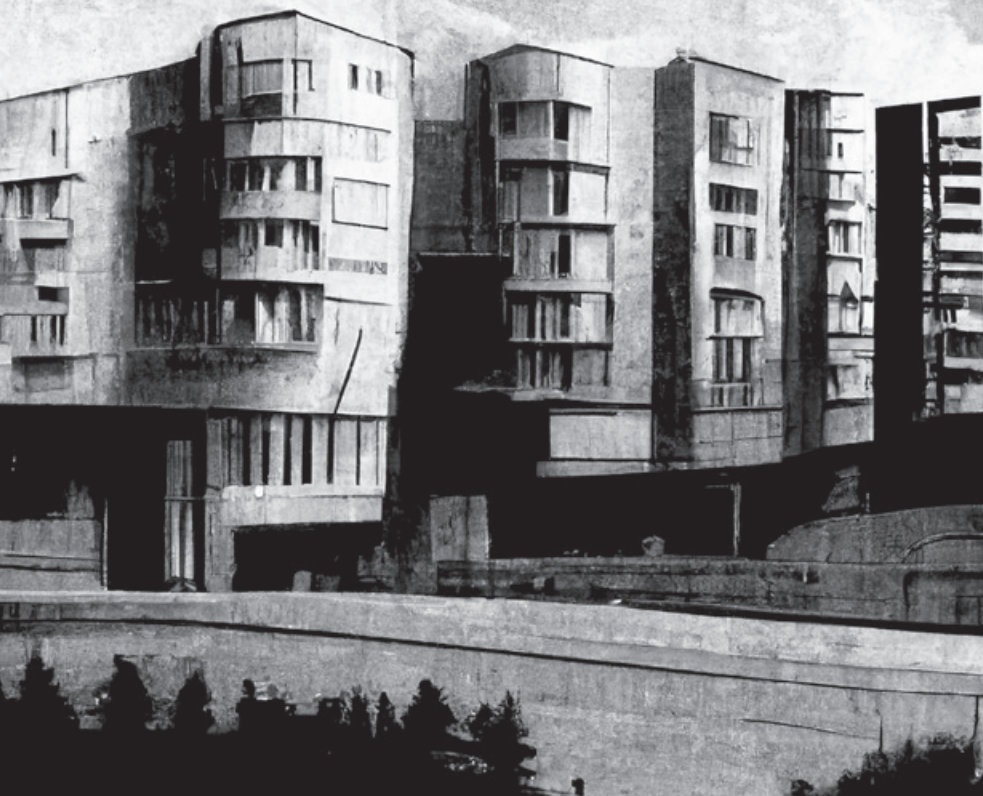
REKI AVTOMOBILOV, KI STA PRAZNI LE NA STARINSKIH SLIKAH.

LETA 1980 SMO SE IZ BLOKA
PRESELILI V PRIMESTJE.

NE VEM NATANKO ZAKAJ, AMPAK
TISTEGA DELA OTROŠTVA SE
SPOMNIM KOT PRECEJ SIVEGA.

POZNEJE, V DEVETDESETIH LETIH SO V BLIŽINI
BLOKOVskega NASELJA POSTAVILI TRGOVSKI CENTER.

PRED TEM PA SO NA TISTIh TRAVNIKIh

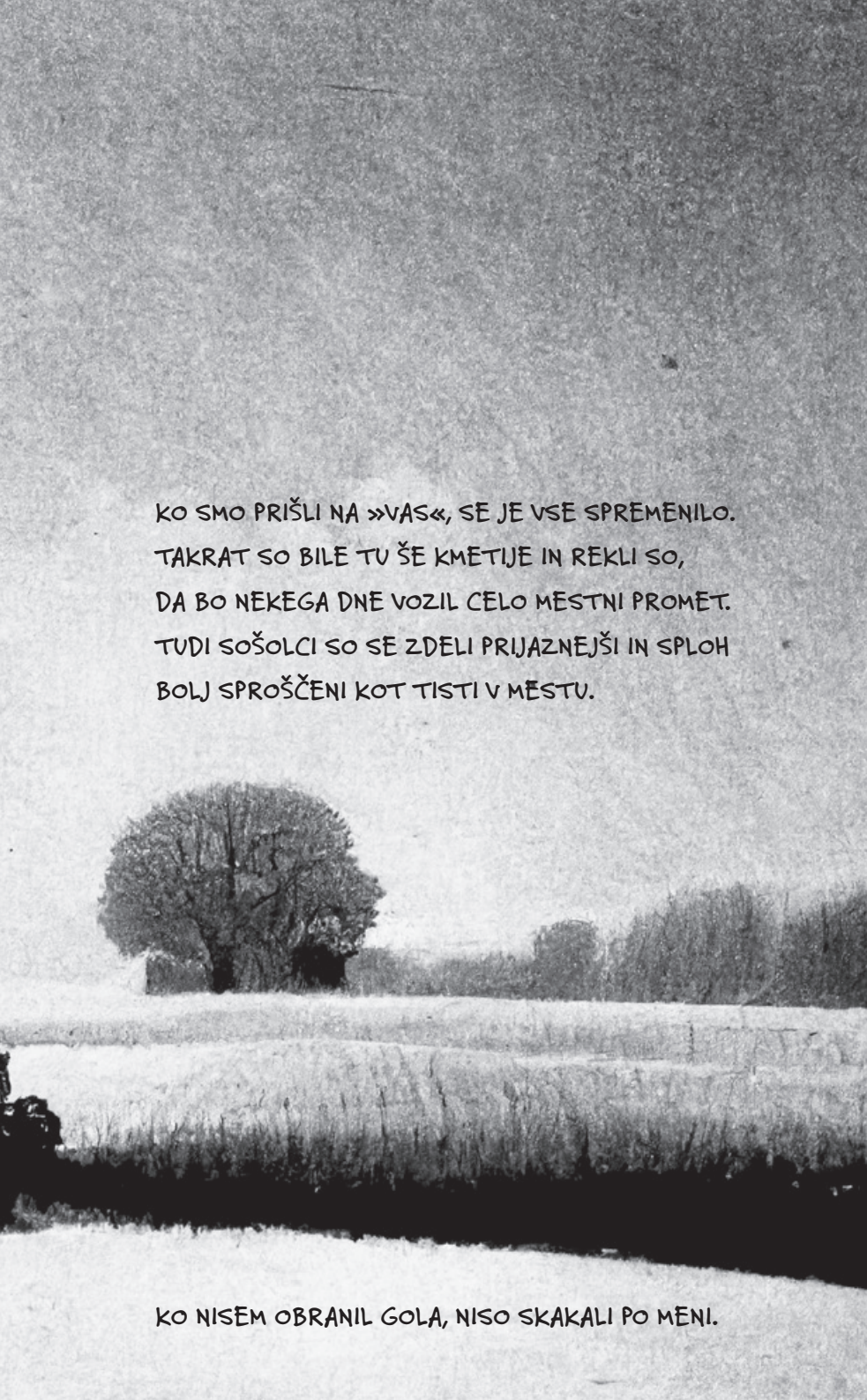
KRALJEVALI VRTIČKARJI.

TO ME ZMOTI VSAKOKRAT,
KO GRĚM TJA PO NAKUPIH.
NE IZGINE.

KO SMO PRIŠLI NA »VAS«, SE JE VSE SPREMENILO.
TAKRAT SO BILE TU ŠE KMETIJE IN REKLI SO,
DA BO NEKEGA DNE VOZIL CELO MESTNI PROMET.
TUDI SOŠOLCI SO SE ZDELI PRIJAZNEJŠI IN SPLOH
BOLJ SPROŠČENI KOT TISTI V MESTU.

KO NISEM OBRANIL GOLA, NISO SKAKALI PO MENI.

SLABO LETO PRED NAŠO SELITVIJO JE BILA ZAKLJUČENA
GRADNJA GLAVNE AVTOCESTE PROTI PRIMORSKI.
TEKLA JE STO METROV STRAN OD NAŠE HIŠE.

SOSED, S KATERIM SVA VSAKO JUTRO SKUPAJ
HODILA V DRUGI RAZRED OSNOVNE ŠOLE, MI JE
PRAVIL, DA V PRVEM RAZREDU NISO HODILI ČEZ
NADVOZ, PAČ PA KAR ČEZ TRAVNIK.

NI ŠE BILO AVTOCESTE.

A black and white photograph of a destroyed concrete bunker. The structure is heavily damaged, with large sections of the ceiling and walls missing, revealing a dark interior. In the foreground, the front of a tank is visible, partially obscured by debris and rubble. The tank's turret and front armor are prominent. The overall scene is one of war-torn devastation.

KDO BI SI TAKRAT MISLIL, DA BO ENAJST LET POZNEJE,
KO SE BO SLOVENIJA OSAMOSVOJILA, POD NADVOZOM
OBTIČAL TANK JUGOSLOVANSKE LJUDSKE ARMADE.

KLJUB OPOZORILOM SLOVĚNSKIH TERITORIJAŁCEV
SEM SE Z MOPEDOM PELJAL ČEZ NADVOZ,
MORAL SEM NAMREČ PRITI DOMOV.

RAZGLASILI SO VOJNO IN PONOČI
SO ŠLI TANKI PO OBEH CESTAH.
TAKRAT SEM BIL V MESTU.

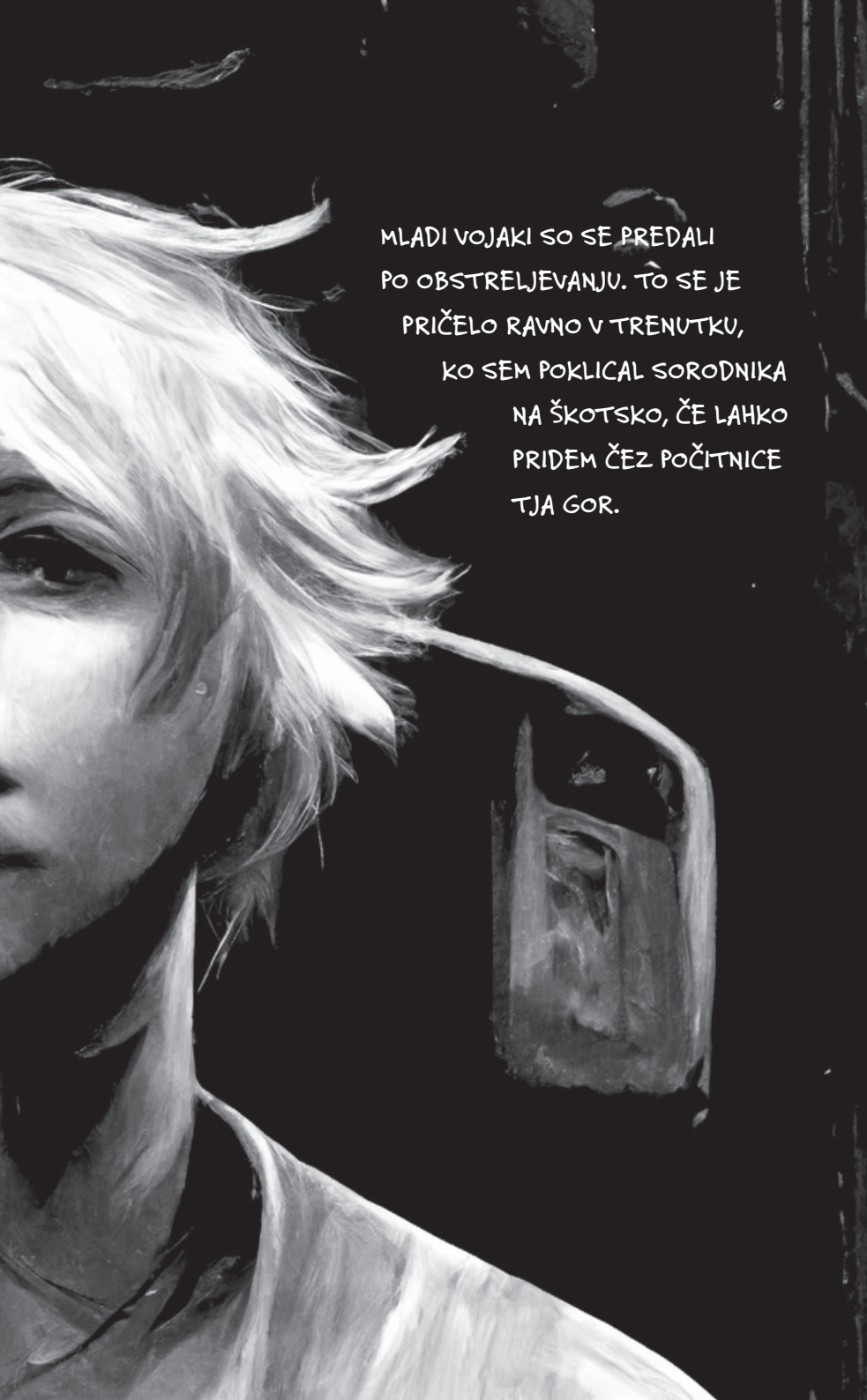

NATANČNEJE:
V DISKU!

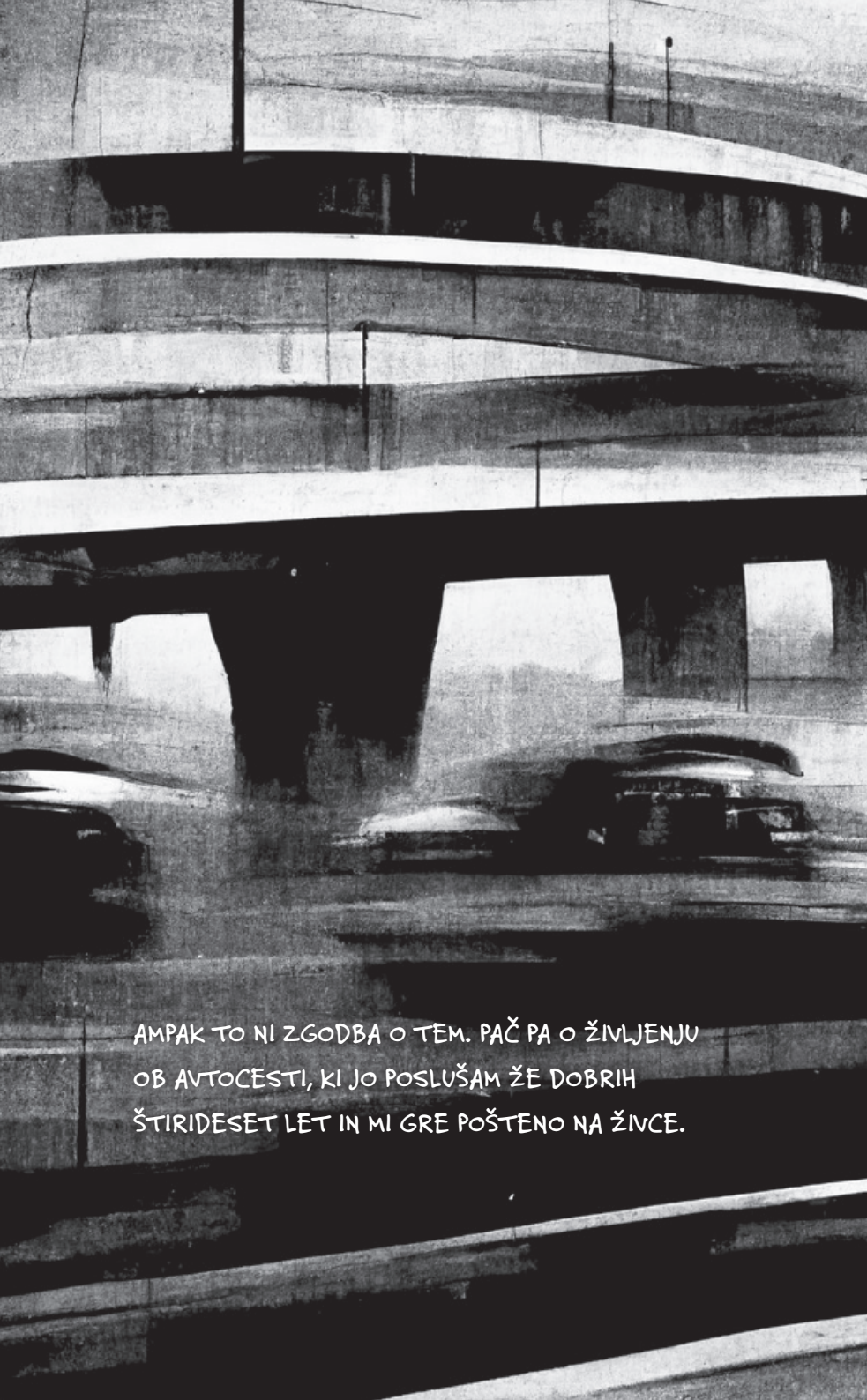
MLADI VOJAKI SO SE PREDALI
PO OBSTRELJEVANJU. TÓ SE JE
PRIČELO RAVNO V TRENUTKU,
KO SEM POKLICAL SORODNIKA
NA ŠKOTSKO, ČE LAHKO
PRIDEM ČEZ POČITNICE
TJA GOR.

KO JE PO TELEFONU SLIŠAL STRELJANJE, NI IMEL VEČ
NOBENIH POMISLEKOV, TAKO DA SEM RES DAL REP
MED NOGE IN ZBEŽAL STRAN OD VOJNE KOT PRAVI
STRAHOPETEC. ALI PAČ PACIFIST, ŠE SAM NE VEM.

NA SVOJEM PRVEM POLETU SE SPLOH
NISEM ODLEPIL OD OKNA.

A black and white photograph of a multi-level highway interchange. The image shows several concrete overpasses and ramps, with cars driving on the lower levels. The perspective is from an elevated position, looking down at the traffic. The lighting creates strong shadows and highlights the textures of the concrete.

AMPAK TO NI ZGODBA O TEM. PAČ PA O ŽIVLJENJU
OB AVTOCESTI, KI JO POSLUŠAM ŽE DOBRIH
ŠTIRIDESET LET IN MI GRE POŠTENO NA ŽIVCE.

HRUP NA HRUP, ZVOK NA ZVOK, ŠUM NA ŠUM.

PRIJATELJ, KI JE PROMETNI STROKOVNJAK,
JE POVEDAL, DA V POVPREČJU VSAKO MINUTO
MIMO NAŠE HIŠE PELJE DESET VELIKIH VOZIL.

TO JE URADNO.

NONSTOP.

24/7.

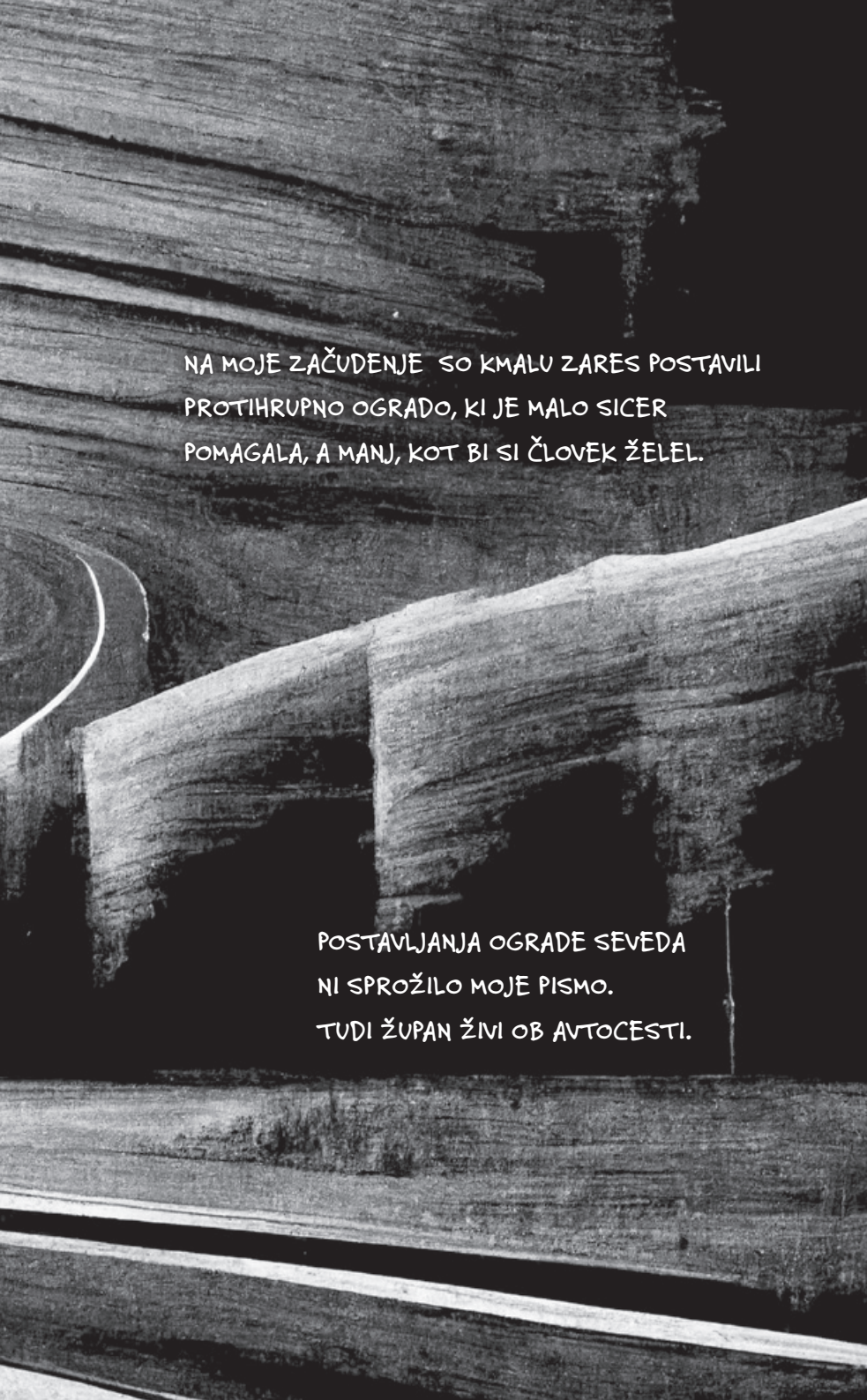
365 DNI V LETU.

KO ME JE HRUP PRVIČ ZAČEL MOTITI,
SEM O PROBLEMU ZVOČNEGA
ONESNAŽEVANJA PISAL ŽUPANU,
NE DA BI ZARES VERJEL,
DA BO TO KARKOLI SPREMENILO.

NA MOJE ZAČUDENJE SO KMALU ZARES POSTAVILI
PROTIHRUPNO OGRADO, KI JE MALO SICER
POMAGALA, A MANJ, KOT BI SI ČLOVEK ŽELEL.

POSTAVLJANJA OGRADE SEVEDA
NI SPROŽILO MOJE PISMO.
TUDI ŽUPAN ŽIVI OB AVTOCESTI.

NA ZAČETKU JE BILO PROMĚTA MALO.

KOT OTROKA ME HRUP NITI NI MOTIL.
TUDI VEČINA SOSEDOV, KO JIH VPRAŠAM,
ALI JIH MOTI TA NENEHNI HRUP, REČE:

»JAZ GA SPLOH NE SLIŠIM.
SPLOH NE VEM, DA JE.«

»DOBRO ZATE.«

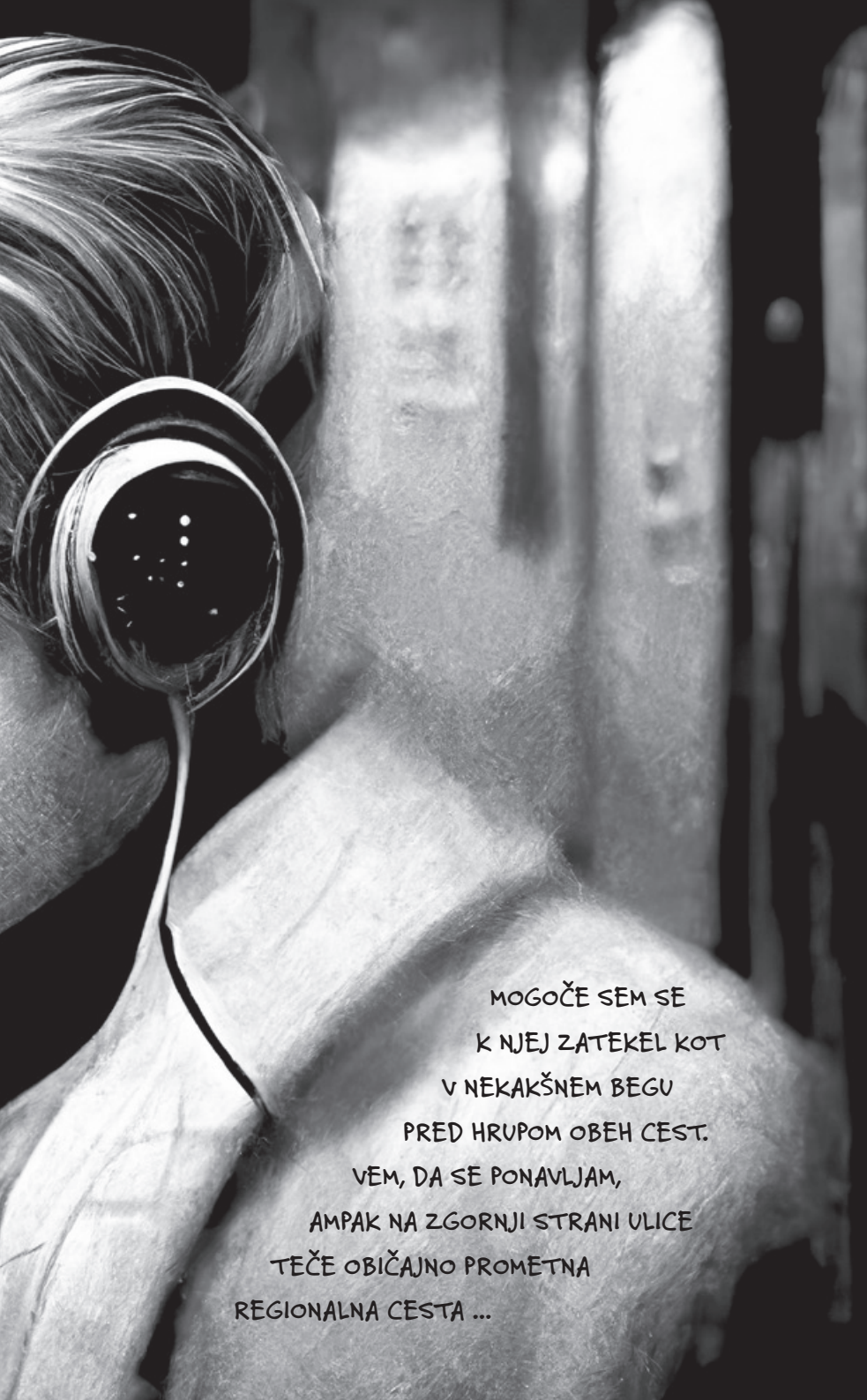

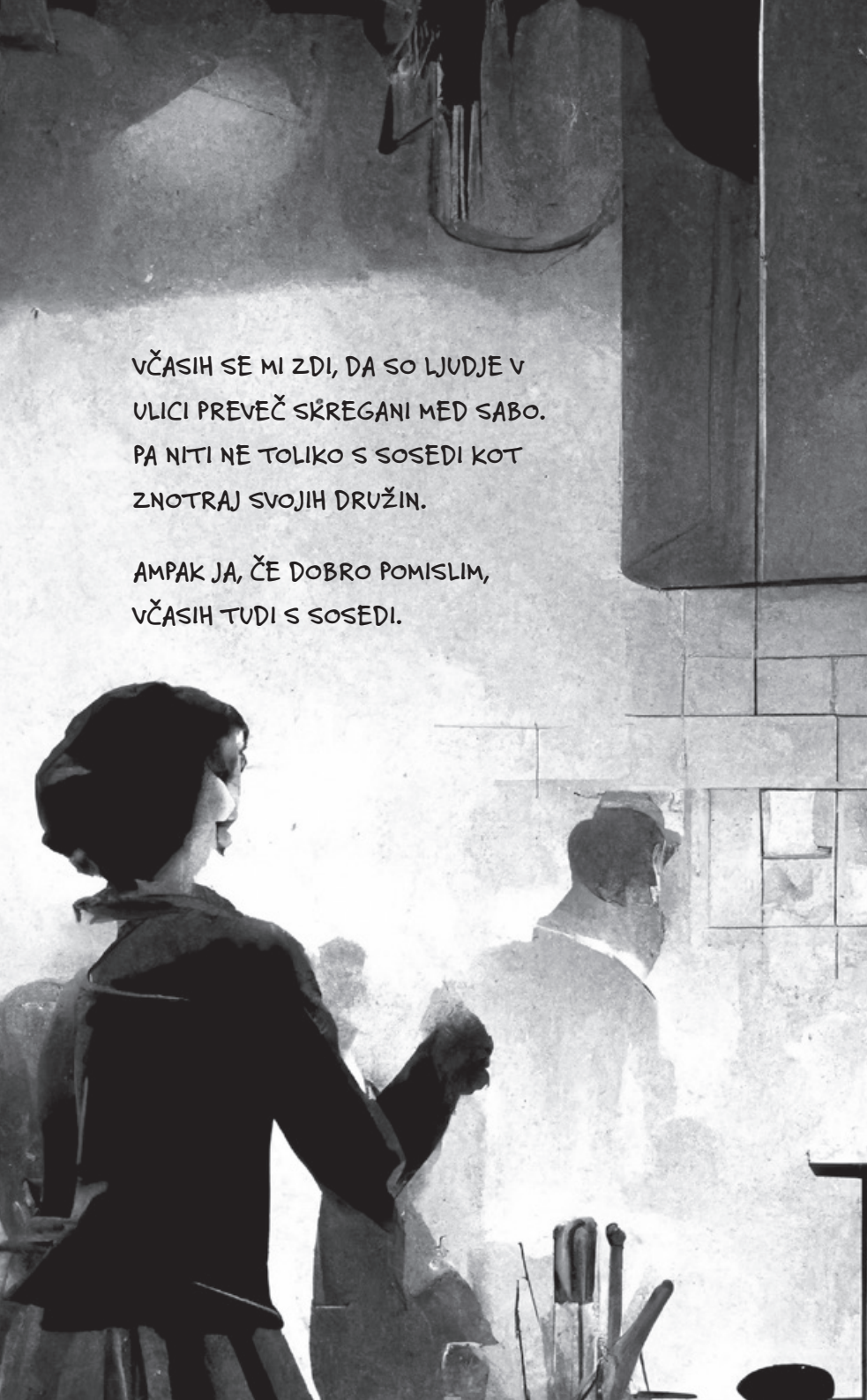
V RESNICI JIM
NE VERJAMEM.

PO MOJEM LJUDJE RAZVIJEMO
RAZLIČNE OBRAMBNE MEHANIZME.

MOJ OBRAMBNI MEHANIZEM
JE MOGOČE GLASBA, KI JE
ŽE V OTROŠTVU POSTALA
PRVA LJUBEŽEN.

MOGOČE SEM SE
K NJEJ ZATEKEL KOT
V NEKAKŠNEM BEGU
PRED HRUPOM OBEH CEST.
VEM, DA SE PONAVLJAM,
AMPAK NA ZGORNJI STRANI ULICE
TEČE OBIČAJNO PROMETNA
REGIONALNA CESTA ...

VČASIH SE MI ZDI, DA SO LJUDJE V
ULICI PREVEČ SKREGANI MED SABO.
PA NITI NE TOLIKO S SOSEDI KOT
ZNOTRAJ SVOJIH DRUŽIN.

AMPAK JA, ČE DOBRO POMISLIM,
VČASIH TUDI S SOSEDI.

SPRAŠUJEM SE, V KAKŠNI MERI NA NAŠO ŽIVČNOST
VPLIVA AVTOCESTA IN V KAKŠNI MERI VPLIVA HITER
TEMPO SODOBNEGA ŽIVLJENJA, KI ŽE SAM PO SEBI
SPOMINJA NA AVTOCESTO.

JE AVTOCESTA LE NJEGOVA
METAFORA ALI POSLEDICA?

DREK!

OBOJE, SEVEDA!

AMPAK V TEJ TOČKI SVA SE TUDI MALO
SPOPRIJATELJILA, AVTOCESTA IN JAZ.
SAJ VESTE ... NAJLAŽJE JE PROBLEME -
OSEBNE IN SVETOVNE - PRELOŽITI
NA ENO SAMO STVAR.

V MOJEM PRIMERU JE TO PRAV GOTOVO STARA
HRUPNA PRIJATELJICA. BOJIM PA SE, DA SE MI JE
ZAŽRLA V OBČUTLJIVO MOROSTARSKO DUŠO.

STOCKHOLMSKI SINDROM? BI JO V RESNICI POGREŠAL?

TUDI V TEJ TAKO SIVI IN NENAVADNI
PRIJATELJICI JE NEKAJ POETIČNEGA.

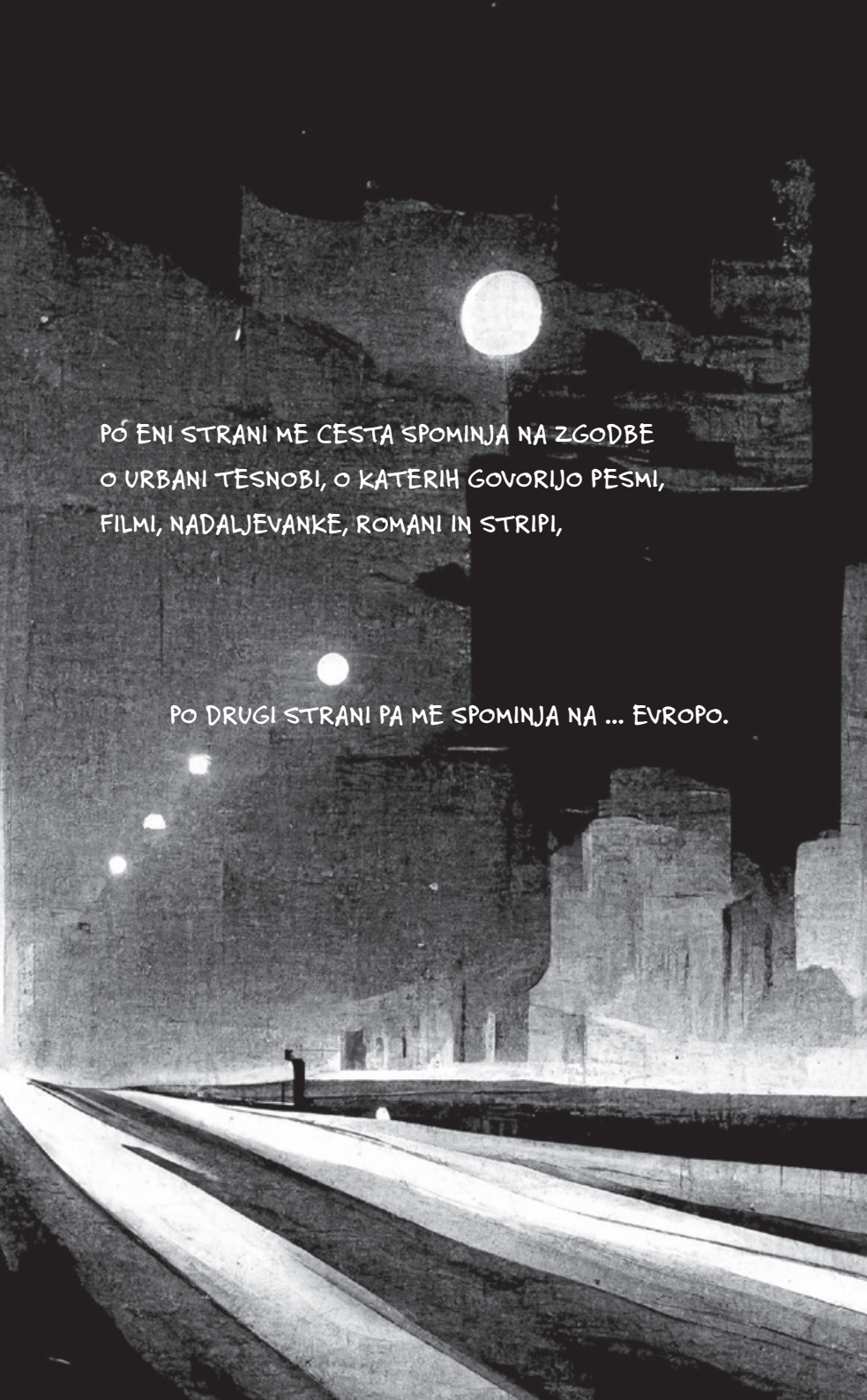
PREDMESTJE SE JE
V ŠTIRIDESETIH
LETIH RES RAZVILO ...

... IN DANES PRIDE MIMO TUDI MESTNI AVTOBUS.
JE PA ZATO NAJBOLJ URBANA STVAR,
KI JO PREMORIMO, ŠE VEDNO AVTOCESTA.

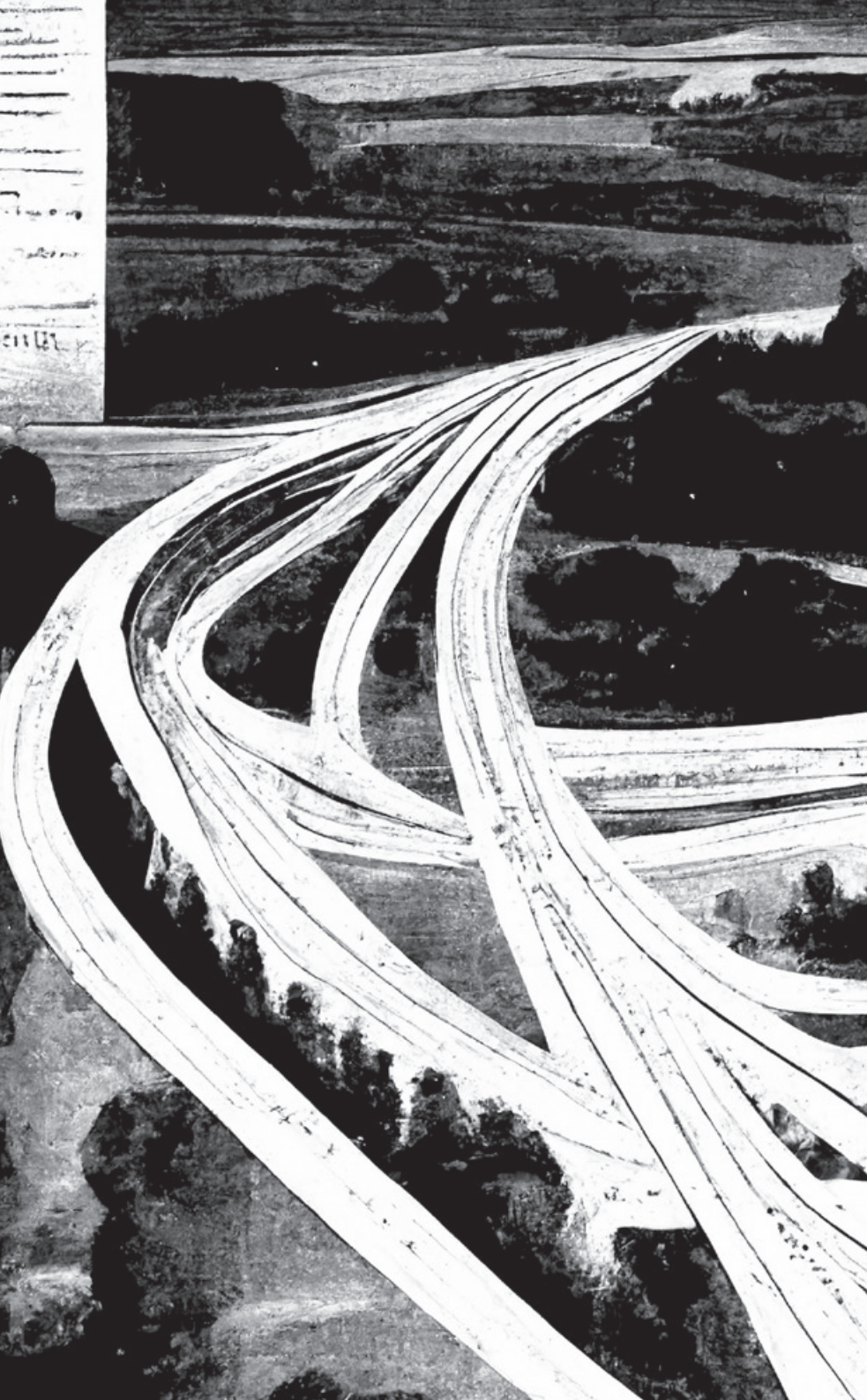
VAS JE POSTALA SPALNO NASELJE.

A black and white photograph of a tunnel. The scene is viewed from a low angle, looking down a road that recedes into the distance. The road is flanked by concrete pillars or walls. Several circular lights are visible on the ceiling of the tunnel, creating a rhythmic pattern of light and shadow. The overall atmosphere is dark and somewhat somber.

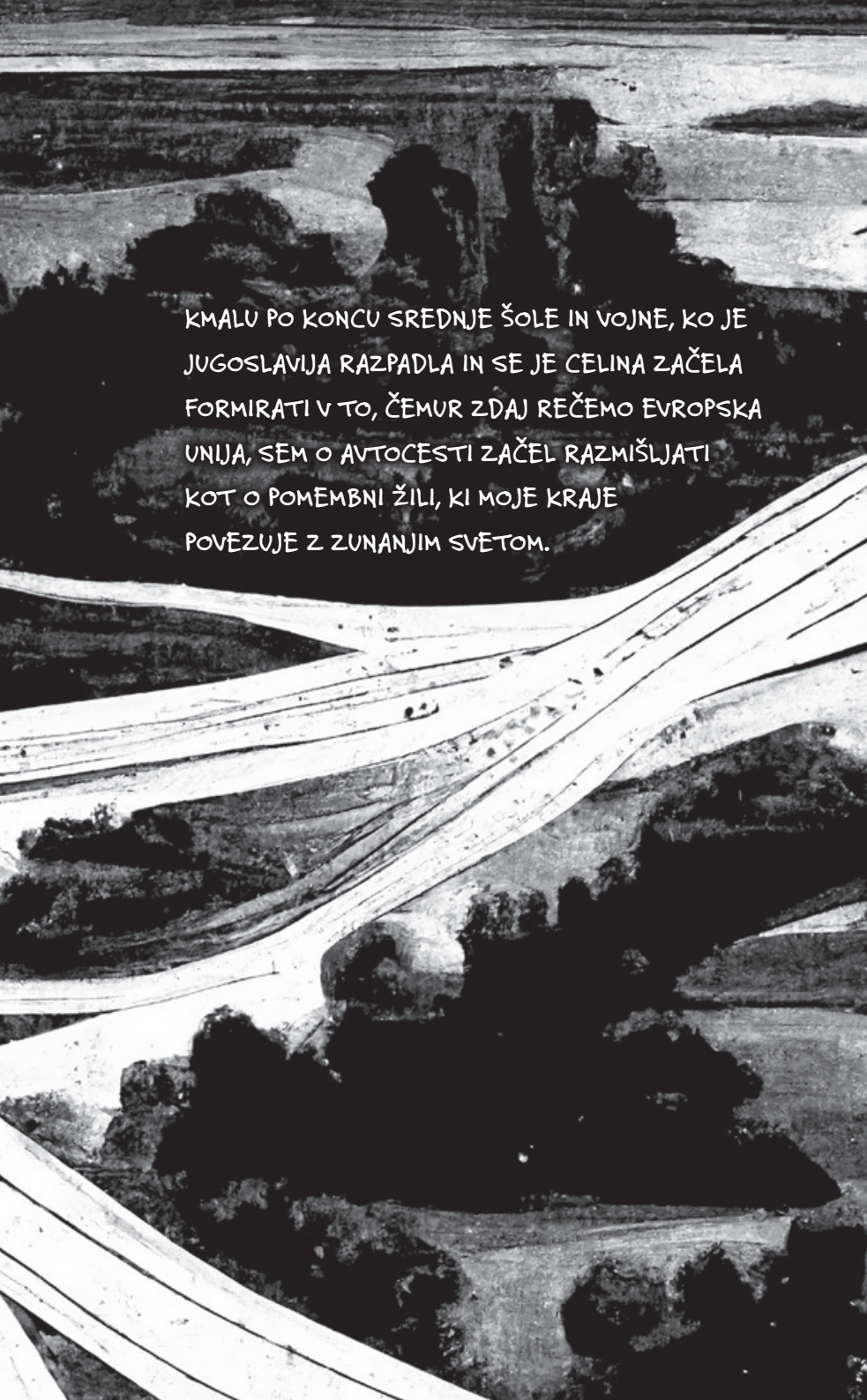
PÓ ENI STRANI ME ČESTA SPOMINJA NA ZGODBE
O URBANI TĚSNOBI, O KATERIH GOVORIJO PĚSMI,
FILMI, NADALJEVANKE, ROMANI IN STRIPI,

PO DRUGI STRANI PA ME SPOMINJA NA ... EVROPO.

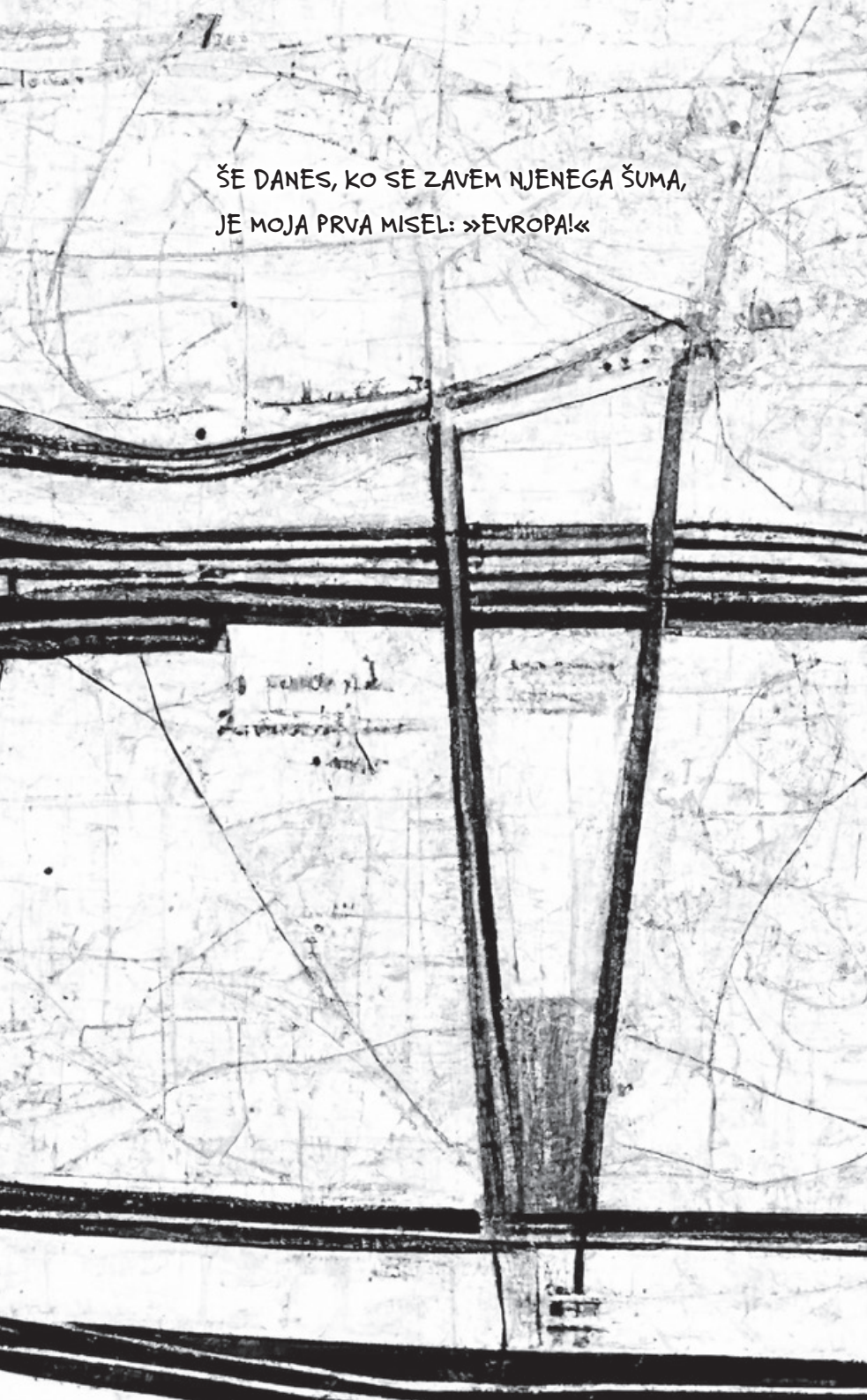
127

KMALU PO KONCU SREDNJE ŠOLE IN VOJNE, KO JE
JUGOSLAVIJA RAZPADLA IN SE JE CELINA ZAČELA
FORMIRATI V TO, ČEMUR ZDAJ REČEMO EVROPSKA
UNIJA, SEM O AVTOCESTI ZAČEL RAZMIŠLJATI
KOT O POMEBNI ŽILI, KI MOJE KRAJE
POVEZUJE Z ZUNANJIM SVĚTOM.

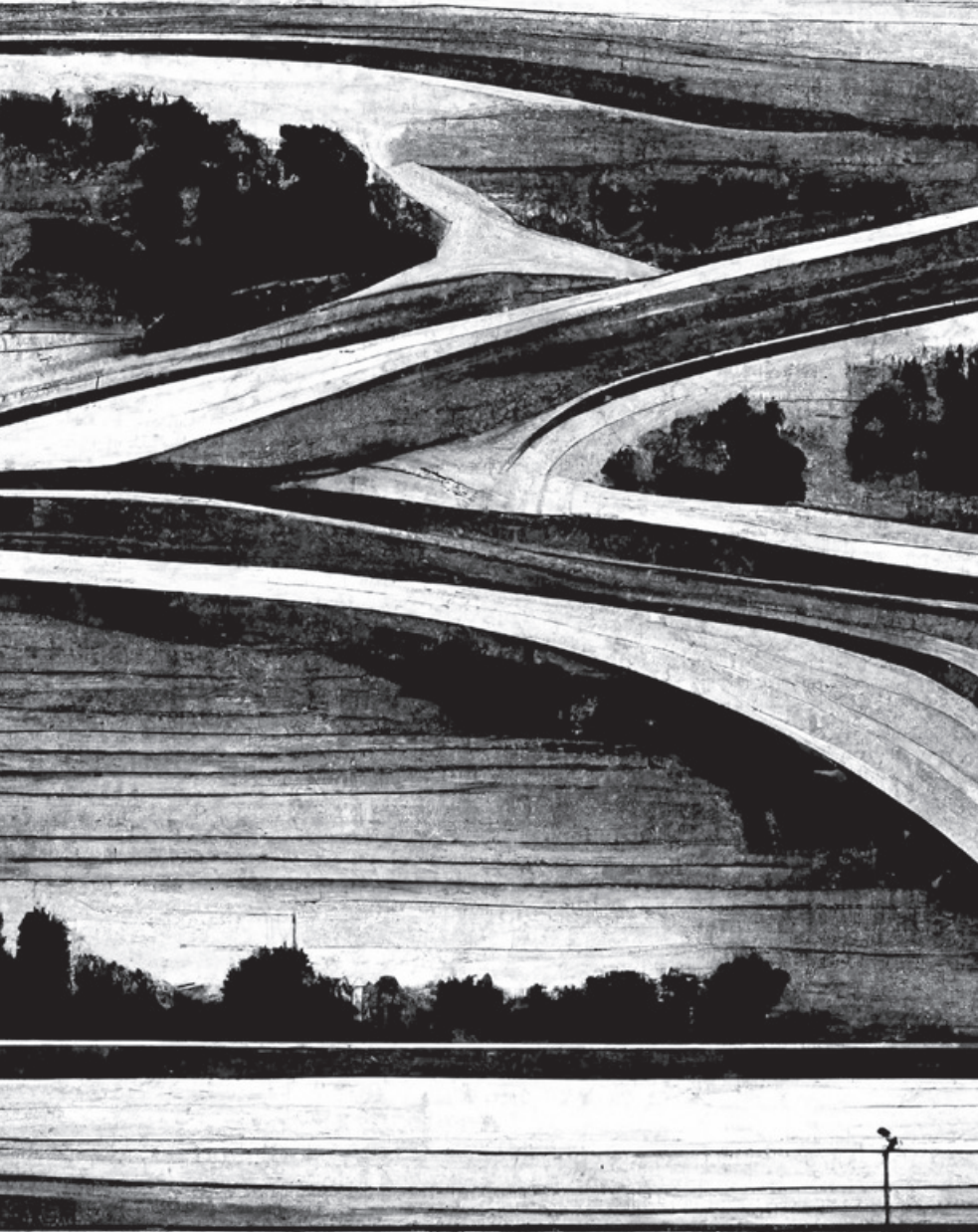

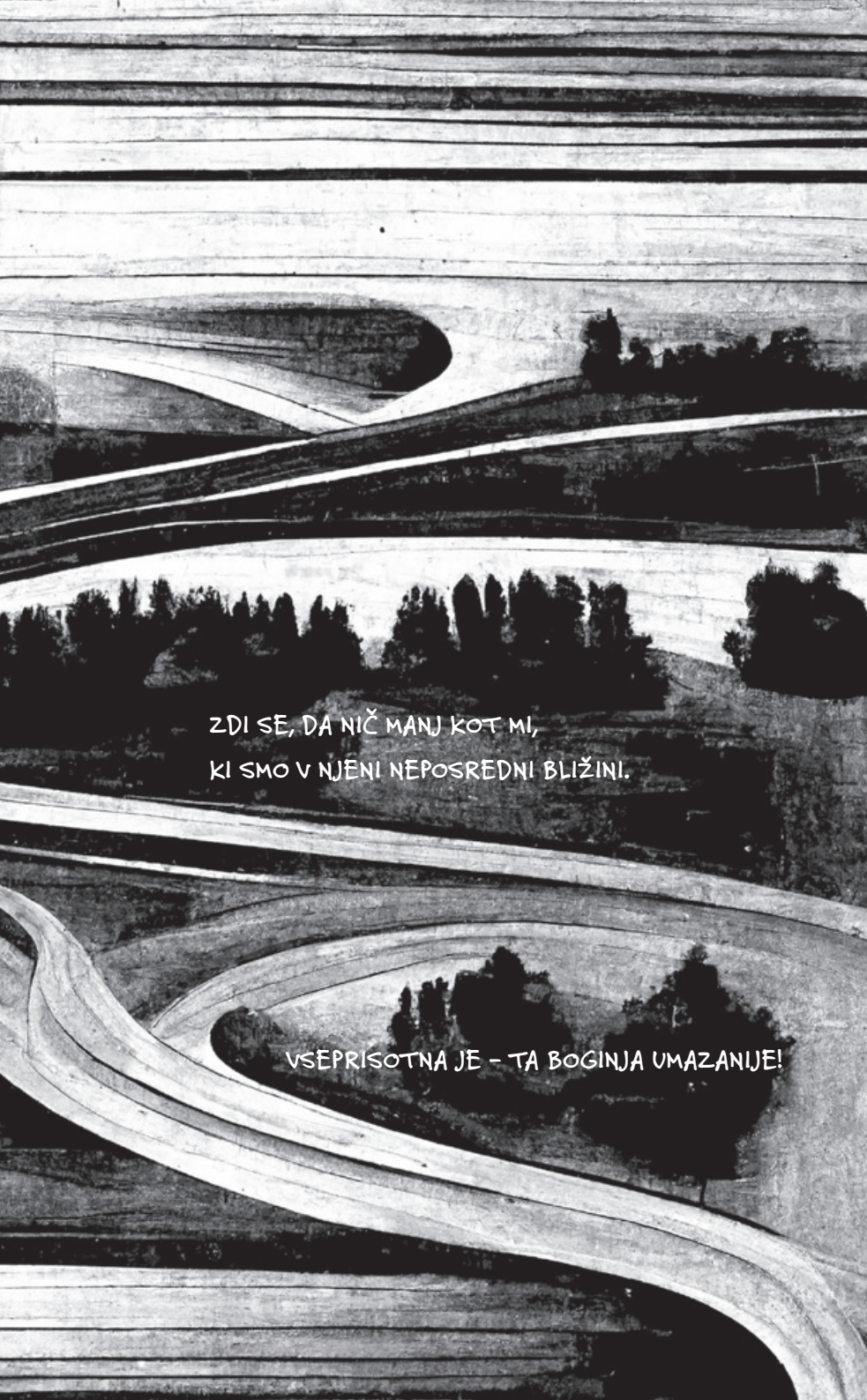

ŠE DANES, KO SE ZAVEM NJENEGA ŠUMA,
JE MOJA PRVA MISEL: »EVROPA!«

KO GREM KOLESARIT V HRIB ALI OBIŠČEM PRIJATELJA
NA LEPI LOKACIJI NAD KRAJEM, ME ZAČUDI,
KAKO INTENZIVNO JO SLIŠIJO TUDI TAM GORI.

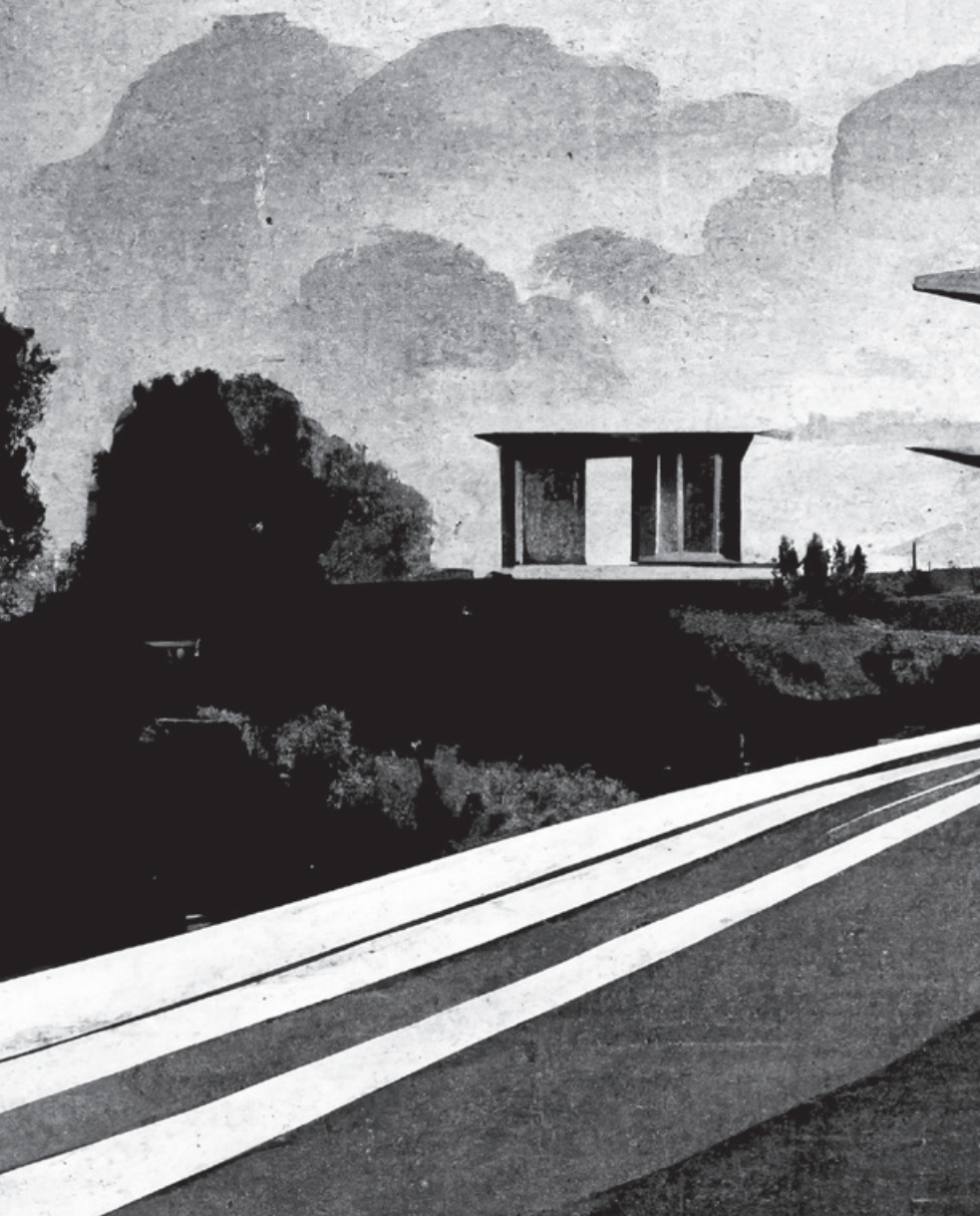

A black and white photograph of a landscape. A road winds through the scene, curving from the bottom left towards the top right. In the middle ground, a dense line of trees, possibly cypresses, stretches across the frame. The background shows rolling hills and a sky with some clouds. The overall mood is serene and contemplative.

ZDI SE, DA NIČ MANJ KOT MI,
KI SMO V NJENI NEPOSREDNI BLIŽINI.

VSEPRISOTNA JE - TA BOGINJA UMAZANIJE!

DRUGI PRIJATELJ SE JE Z DRUŽINO PRESELIL
V NAŠO ULICO LE DESET METROV STRAN OD
AVTOCESTE ...

... IN ČEPRAV SO SE TRI LETA POZNEJE SPET
PRESELILI V BOLJŠO HIŠO TRIDESET KILOMETROV
PROČ, SO REKLI, DA OSNOVNI RAZLOG ZA NOVO
SELITEV NI BIL HRUP.

HIŠO SO ZLAHKA
PRODALI.

LJUDJE SO SE
GREBLI.

PAČ, LOKACIJA LE NEKAJ MINUT PROČ
OD VSEH DELOV GLAVNEGA MESTA.

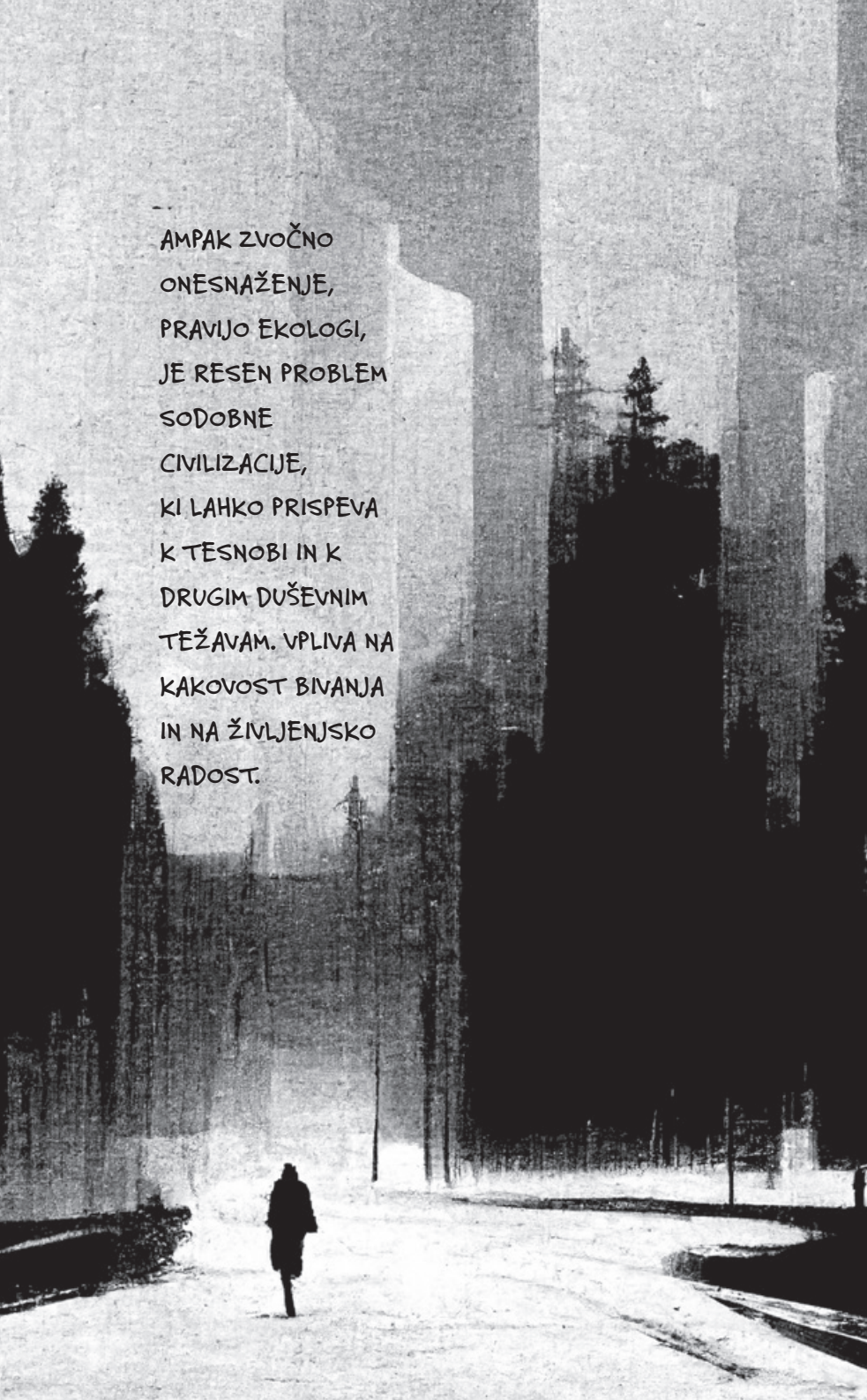

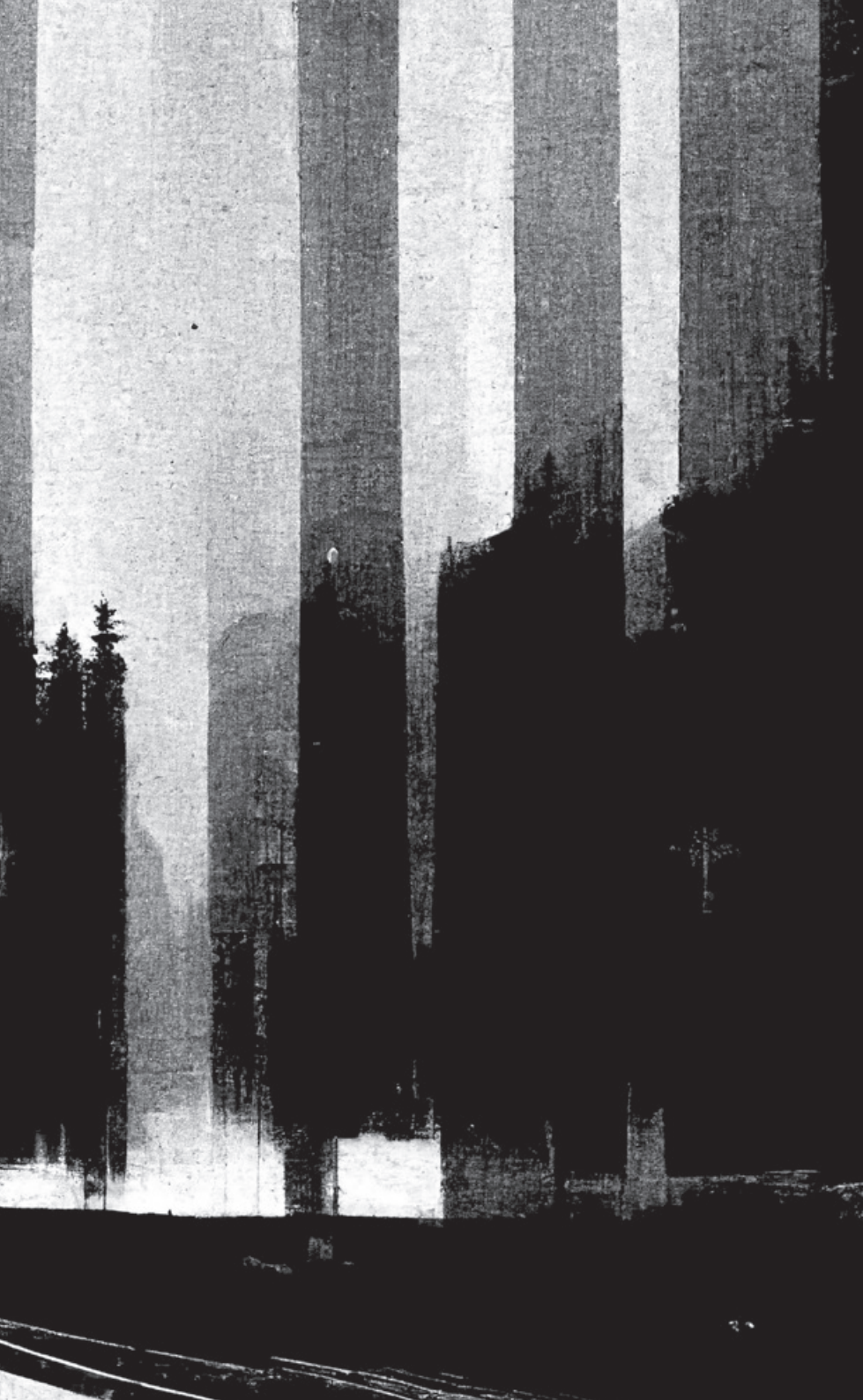
NA HRUP SEM JIH OPOZORIL, ŠE PREDEN SO
PRIŠLI SEM. NI MI BILO NAMREČ JASNO,
ZAKAJ BI SE KDO ŽELEL PRESELITI NA
TAKŠNO LOKACIJO. KAJ VEM, MOGOČE
ČLOVEKA ZAČNE AVTOCESTA MOTITI ŠELE
PO DESETIH LETIH BIVANJA V NJENI BLIŽINI.
ALI PA JAZ PREVEČ KOMPLICIRAM.

NE BI BILO PRVIČ.

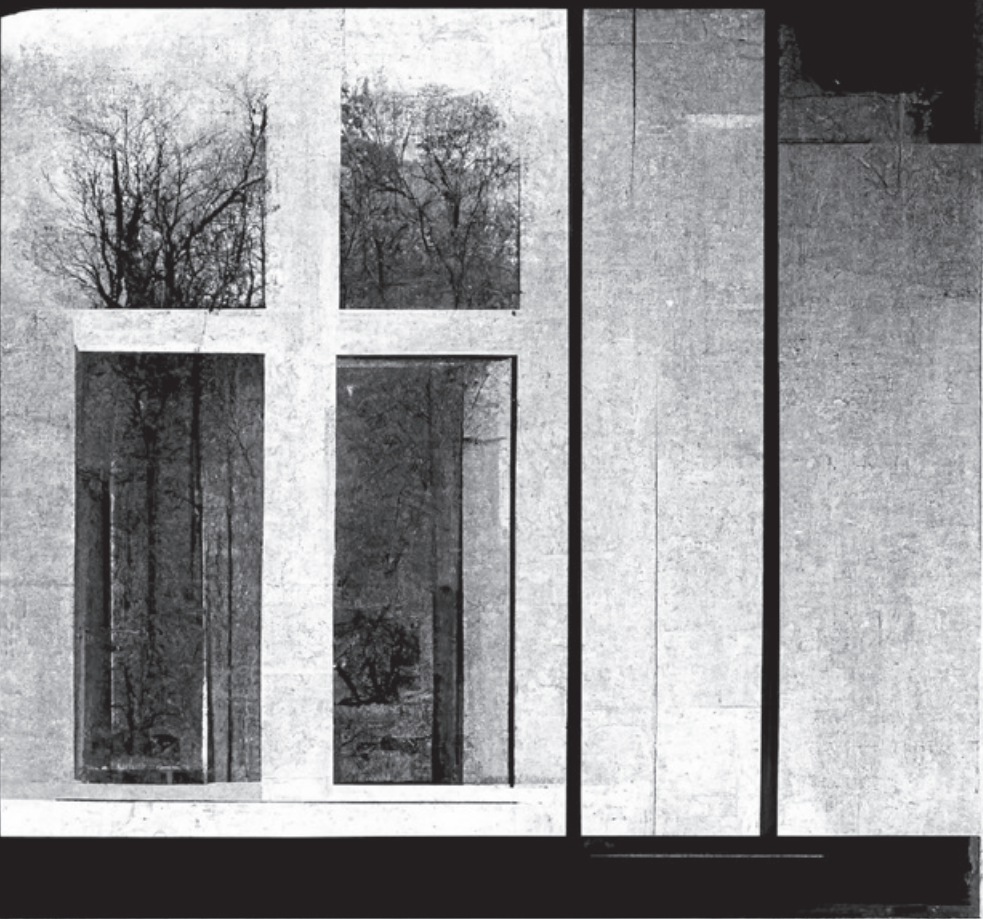
ČUDNO SO ME GLEDALI
KO SEM JIH TAKO
ODGANJAL.

AMPAK ZVOČNO
ONESNAŽENJE,
PRAVIJO EKOLOGI,
JE REŠEN PROBLEM
SODOBNE
CIVILIZACIJE,
KI LAHKO PRISPEVA
K TESNOBI IN K
DRUGIM DUŠEVNIM
TEŽAVAM. VPLIVA NA
KAKOVOST BIVANJA
IN NA ŽIVLJENJSKO
RADOST.

V SPLOŠNEM SE NAD ŽIVLJENJEM NE PROTIŽUJEM.
IMAM FINO SLUŽBO (DELAM DOMA, V PISARNI S
SVOJIM VHODOM), PA TUDI KRASNO ŽENO IN HČERKO.

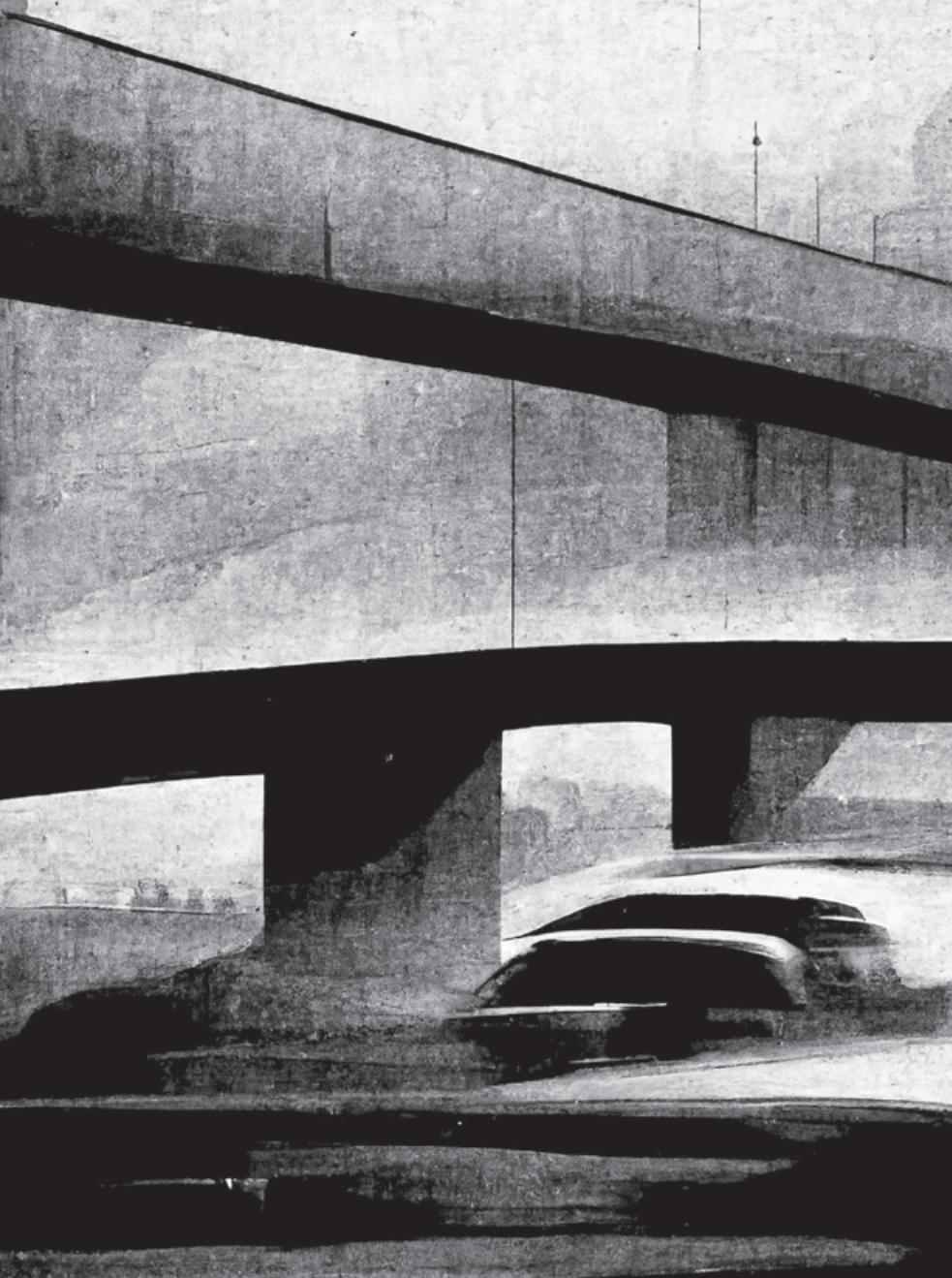

EDINA STVAR, KI ME NERVIRA, JE AVTOCESTA.

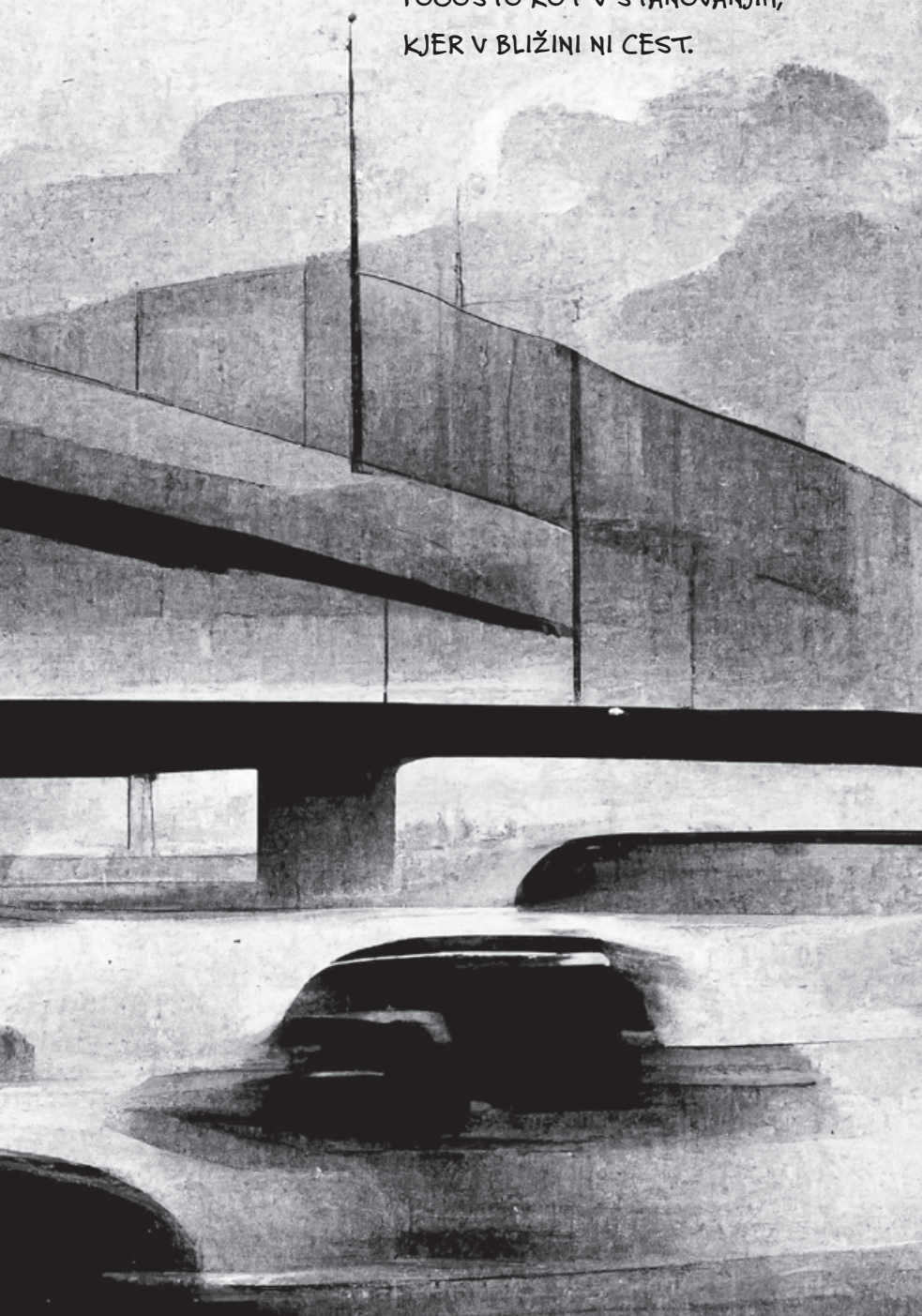
SLIŠIŠ JO ŽE,

KO ŽELIŠ PREZRAČITI STANOVANJE.

OB ODPRTIH OKNIH PRIDE V STANOVANJE VEČ PRAHU,
SAJ AVTOCESTA VES ČAS VRTINČI DROBNE DELCE.
TUDI PLINSKI IZPUSTI NISO ZANEMARLJIVI.

ZATO JE TREBA SESATI BOLJ
POGOSTO KOT V STANOVANJIH,
KJER V BLIŽINI NI CEST.

SAJ BI SE PRESELILI.

AMPAK KAM?

IN ZA KAKŠEN
DENAR?

STVARI SO BILE IN
SO TUDI OSTALE
ZAPLETENE.

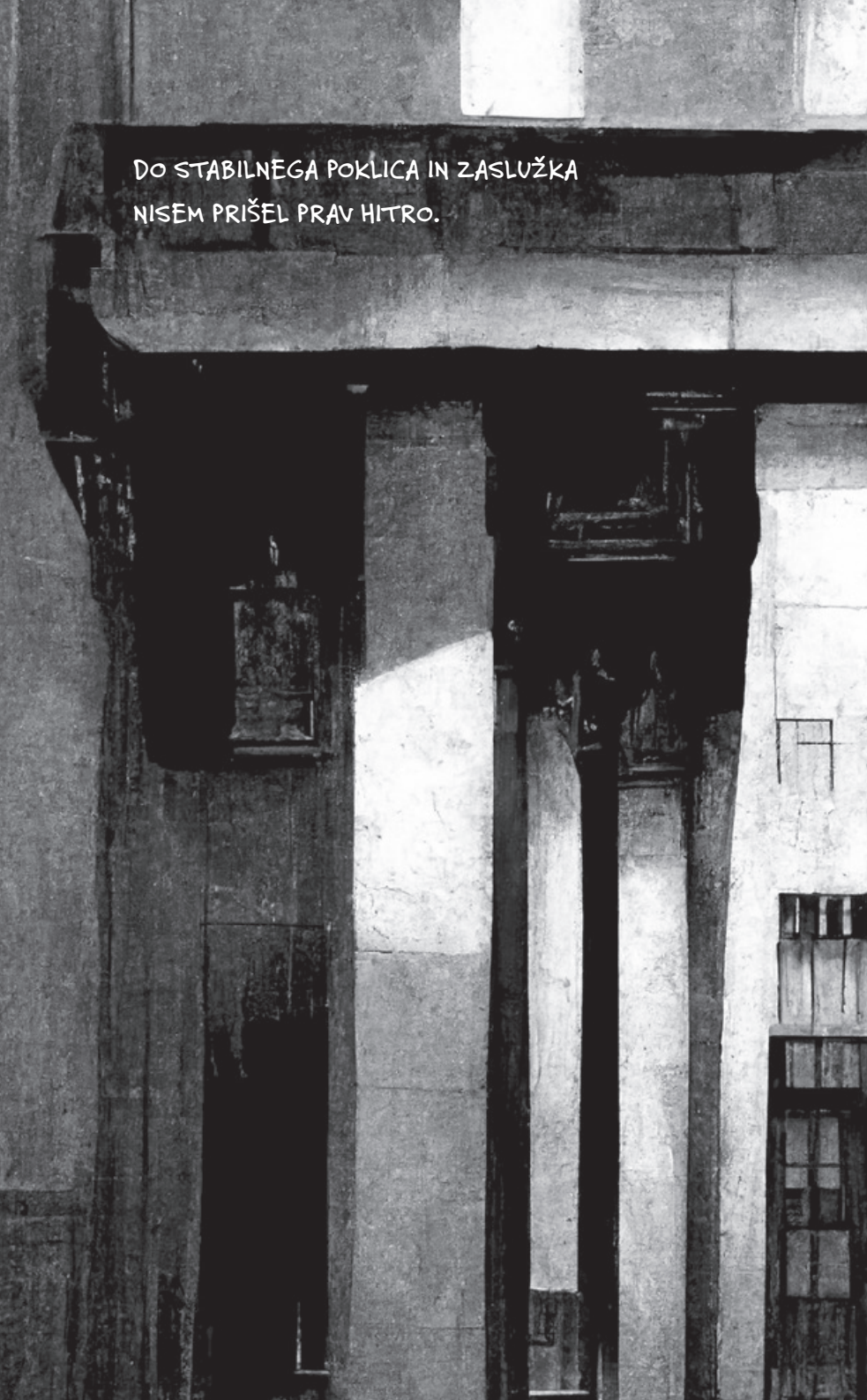

ČE PRAV ZDAJ ZASLUŽIM
DOVOLJ, NI BILO VEDNO
TAKO.

EDINA REALNA
MOŽNOST JE
BILA NAJEM.

KER PA SMO IMELI HIŠO,
SE MI JE ZDELO IZPOD
ČASTI, DA BI NEKOMU
PLAČEVAL NAJEMNINO.

DO STABILNEGA POKLICA IN ZASLUŽKA
NISEM PRIŠEL PRAV HITRO.

MLADEMU SAMOSTOJNEMU PODJETNIKU NI BIL V TRANZICIJI
MED DVEMA SISTEMOMA NIHČE PRIPRAVLJEN DATI KREDITA.

BI MU GA
DALI ZDAJ,
PO DVAJSETH
LETIH
PODJETNIŠTVA,
KO NA
VRATA TRKA
ABRAHAM?

KAJ BI
NAREDIL JAZ,
ČE BI BIL
BANKIR?

OD PREDNIKOV NIŠEM DOBIL NIČESAR,
TAKO MI JE PREOSTALO SAMO, DA SVA Z ŽENO
TEMELJITO OBNOVILA HIŠO MOJIH STARŠEV -
TAKO ZASE KOT ZANJU.

A black and white photograph of a house with a large, curved roof and a window with shutters. The house is built into a hillside. The roof is made of a light-colored material, possibly stone or concrete, and has a distinctive curved shape. The window is dark with a grid pattern and is flanked by wooden shutters. The background shows a landscape with trees and a road.

ZAMENJALI SMO STREHO, PA OKNA IN RADIATORJE
IN NAREDILI IZOLACIJO S FASADO.

HIŠA JE LEPA, BLIŽINA MESTA JE VRHUNSKA,

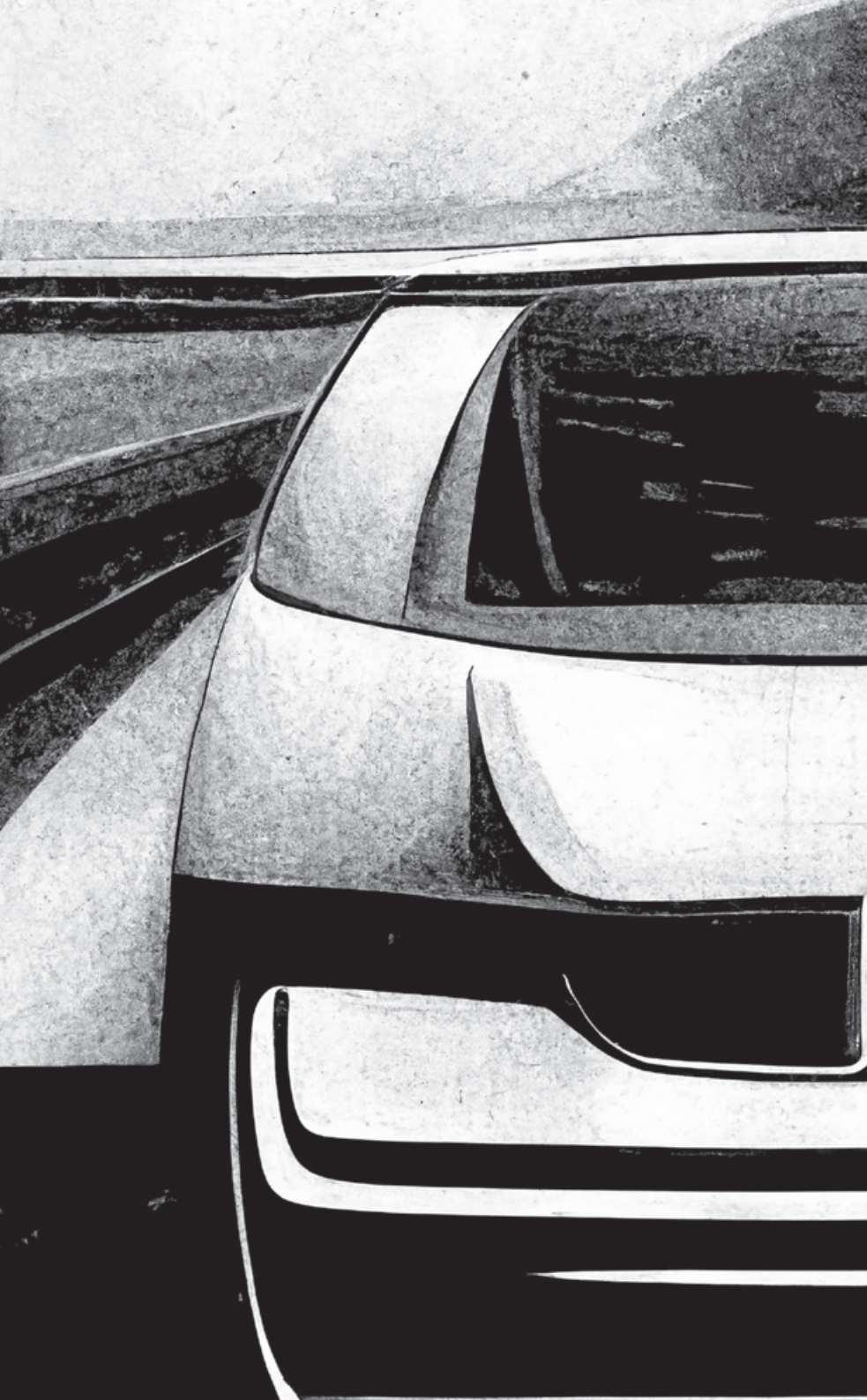
ČE LE NE BI BILO HRUPA ...

ČEZ DAN TE SPREMLJA,
KO OKOPAVAŠ VRT,

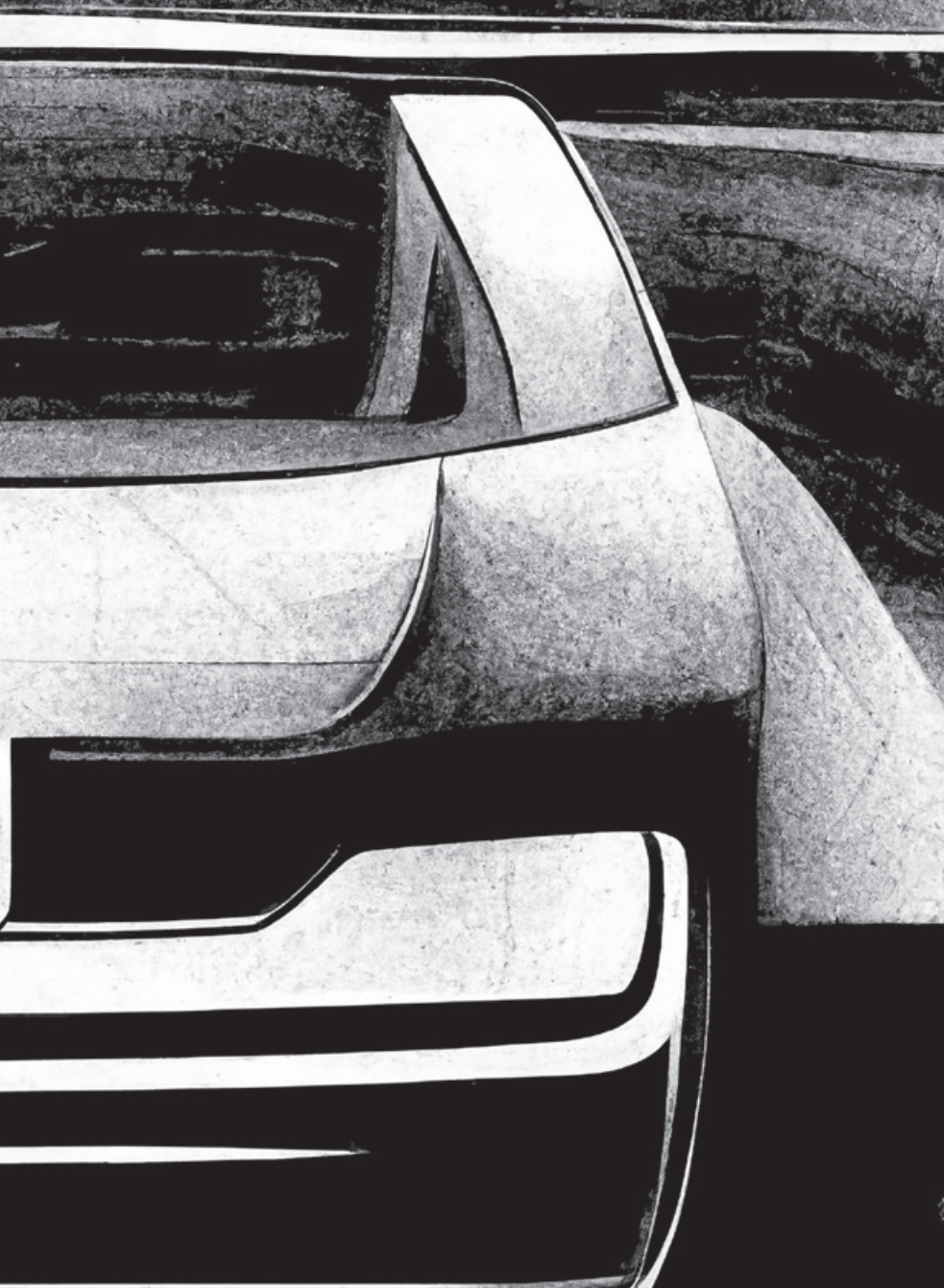

... KO PEREŠ AVTO,

... KO PRIŽGEŠ ROŠTILJ,

... KO ŠRAUFAŠ KOLO,

... ALI KO S STARŠEMA PIJEŠ

KAVO V ATRIJU.

OBČASNO SREDI DNEVA KONKRETNO POČI.

SIRENE SO NA ŽALOST DEL VSAKDANA.

VČASIH SE SPRAŠUJEM, KAKO ELEKTROMAGNETNO
VALOVANJE ZVOKA VPLIVA NA RASTLINE IN NA
NAŠEGA MAČKA VILIJA. GA ŽINCIRA?

JE TAKO POŽREŠEN ZATO,
KER S TEM KOMPENZIRA
ANKSIOZNOST SPRIČO HRUPÁ?

VEM. BLUZIM!

NI ZUNANJE AKTIVNOSTI,
KI JE NE BI SPREMLJAL
HRUŠČ Z AVTOCESTE ...

... ZATO SE KLJUB LEPIM
VRTOVOM VEČINA LJUDI NE
ZADRŽUJE VELIKO ZUNAJ.

SEVEDA OBSTAJAJO IZJEME.

NAJBOLJ PRIROČEN ZDRAVILNI
IZHOD, KI SEM GA SKOZI LETA
RAZVIL, JE KOLESARJENJE.

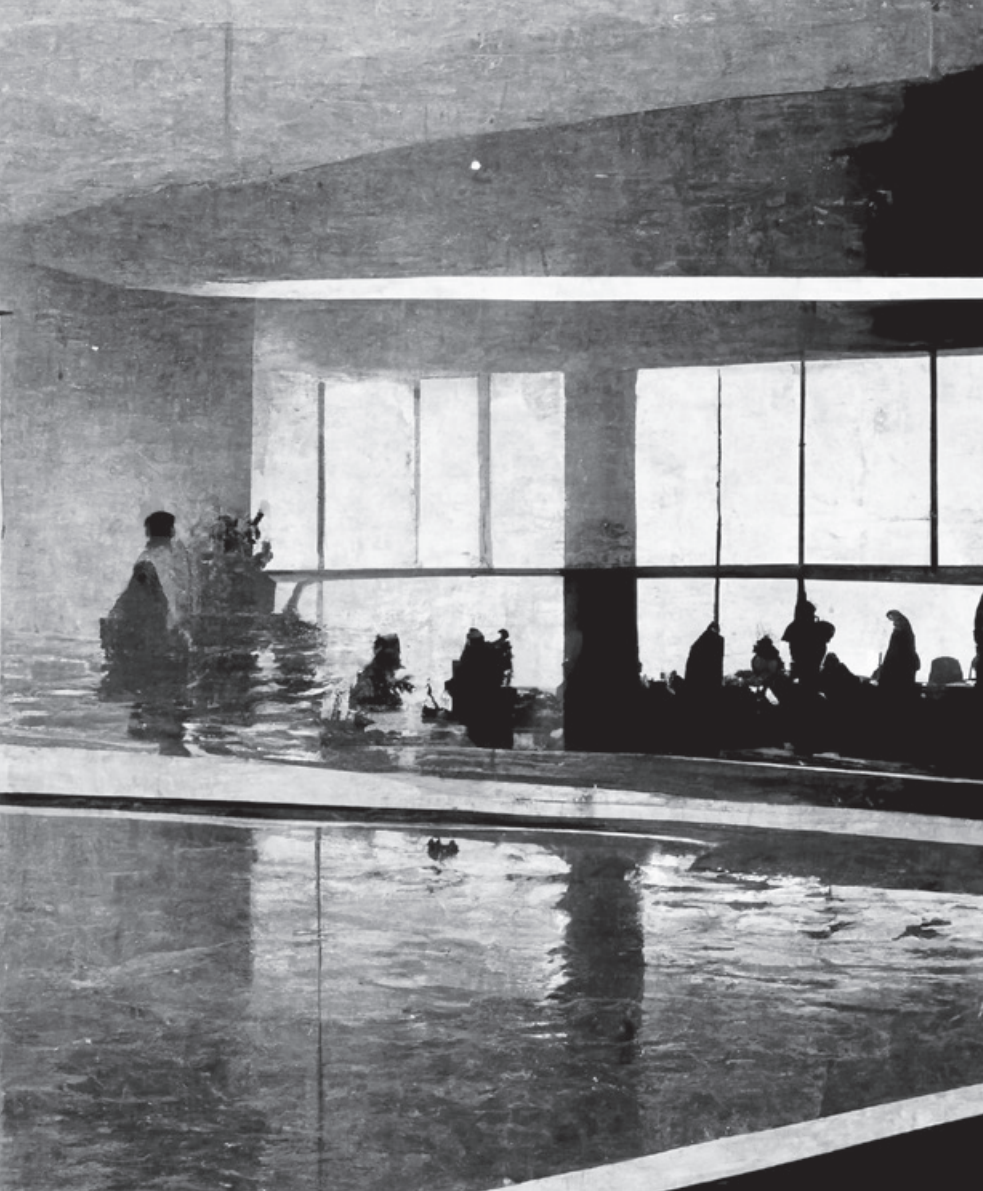

Z GORSKIM KOLĚSOM SE VZPENJAM NA HRIBE,
KJER V TRENUTKU ZAČUTIM, KDAJ SEM DOSPEL
NA VIŠINO, KJER ME PREPLAVI TIŠINA.

TUDI NA DOPUSTIH TAKOJ ZAZNAM
MIR IN TIŠINO. V TOPLICAH, RECIMO.
SAMO TAM PONOČI NE UPORABLJAM
ZAMAŠKOV ZA UŠESA.

NAUČIL PA SEM SE UŽIVATI V ZVOKIH,
KI SO BOLJ NARAVNI: ČRIČKI, ŠKRŽATI,
VALOVANJE MORJA, ZVOK REKE ...

VSE TO VPLIVA BLAGODEJNO.

ZAMAŠKE SICER VLAČIM S SABO POVSOD IN JIH
IMAM SEVEDA TUDI DOMA VES ČAS OB POSTELJI.

ŽE VEČ KOT DVAJSET LET.

TUDI PONOČI NAMREČ SLIŠIM AVTOCESTO.

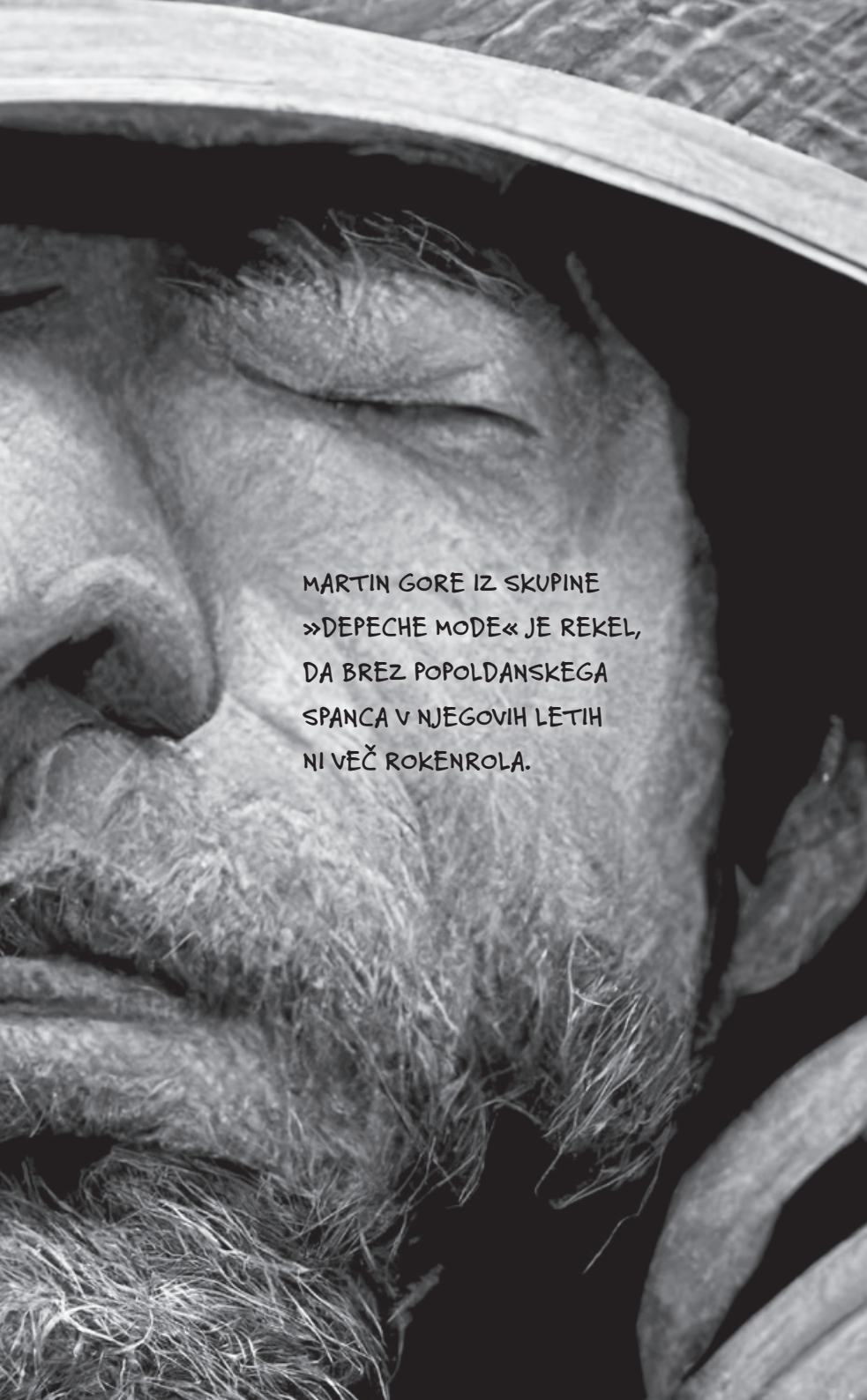

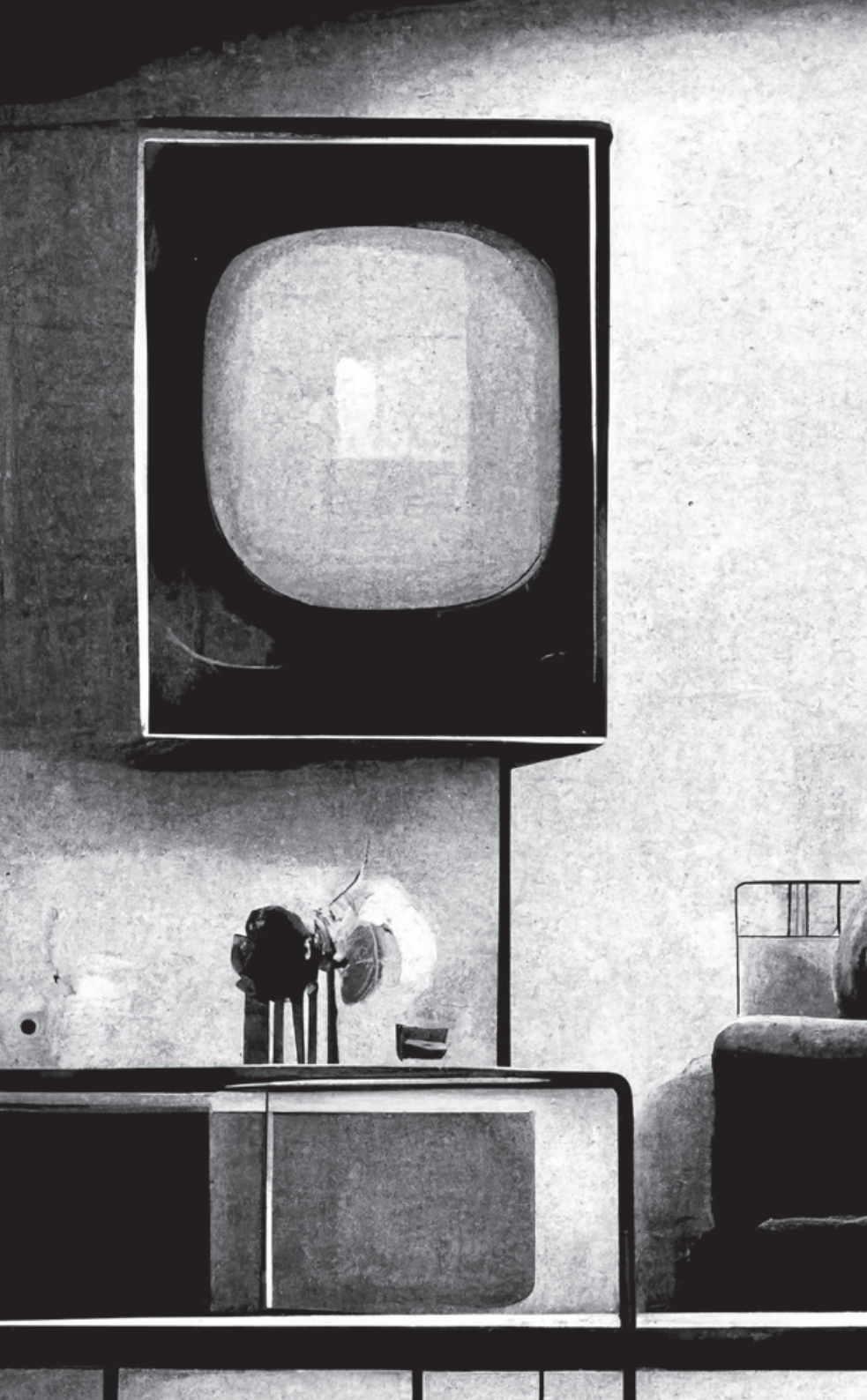
MOTI MĚ V SPALNICI, V DNEVNĚM PROSTORU,
V OTROŠKI SOBI, V KOPALNICI ...

BREZ KAKOVOSTNEGA SPANJA
NI KAKOVOSTNE BUDNOSTI,
ZATO GREM KDAJ ODLEŽAT
TUDI ČEZ DAN.

MARTIN GORE IZ SKUPINE
»DEPECHE MODE« JE REKEL,
DA BREZ POPOLDANSKEGA
SPANCA V NJEGOVH LETIH
NI VEČ ROKENROLA.

DEL TRIKA JE SICER TUDI V TEM,
KJE IMA ČLOVEK POZORNOST.

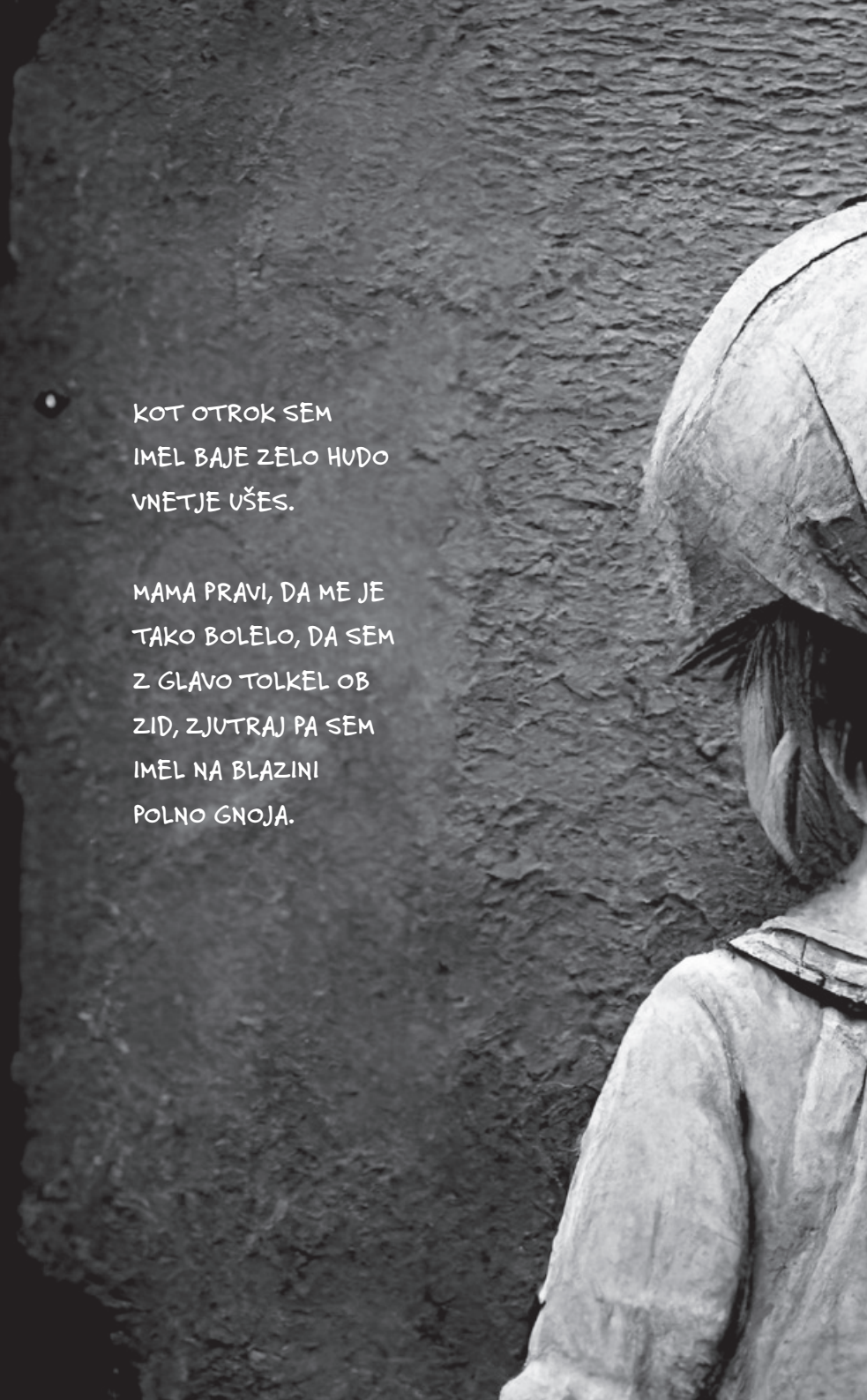

TO ME JE NAUČIL
TINITUS.

JA, ZA NAMEČEK
PRIJATELJUJEM
ŠE Z NJIM ...

Z NEPREKINJENIM
FANTOMSKIM ZVOKOM
V MOŽGANIH,
KI SE RAZVIJE KOT
POSLEDICA OKVARE
SLUHOVODA.

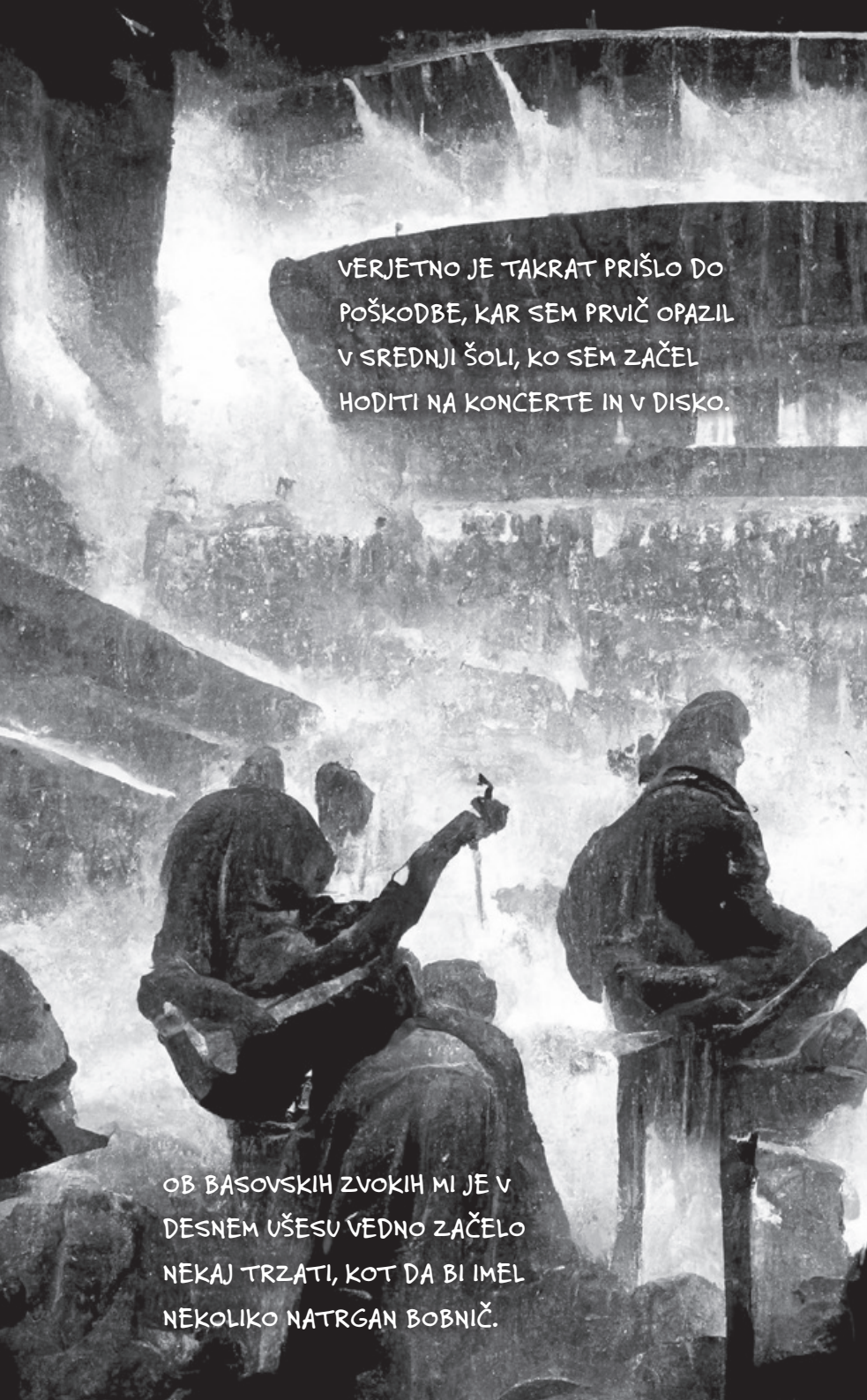

KOT OTROK SEM
IMEL BAJE ZELO HUDO
VNETJE UŠES.

MAMA PRAVI, DA ME JE
TAKO BOLELO, DA SEM
Z GLAVO TOLKEL OB
ZID, ZJUTRAJ PA SEM
IMEL NA BLAZINI
POLNO GNOJA.

GROZLJIVKA.

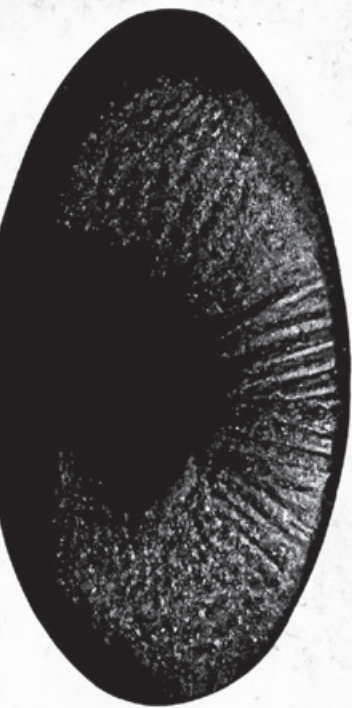

VERJETNO JE TAKRAT PRIŠLO DO
POŠKODBE, KAR SEM PRVIČ OPAZIL
V SREDNJI ŠOLI, KO SEM ZAČEL
HODITI NA KONZERTE IN V DISKO.

OB BASOVSKIH ZVOKIH MI JE V
DESSEM UŠESU VEDNO ZAČELO
NEKAJ TRZATI, KOT DA BI IMEL
NEKOLIKO NATRGAN BOBNIČ.

VSAJ PREDSTAVLJAM
SI TAKO, V RESNICI
PA NISEM DAL TEGA
NIKOLI PREVERITI.

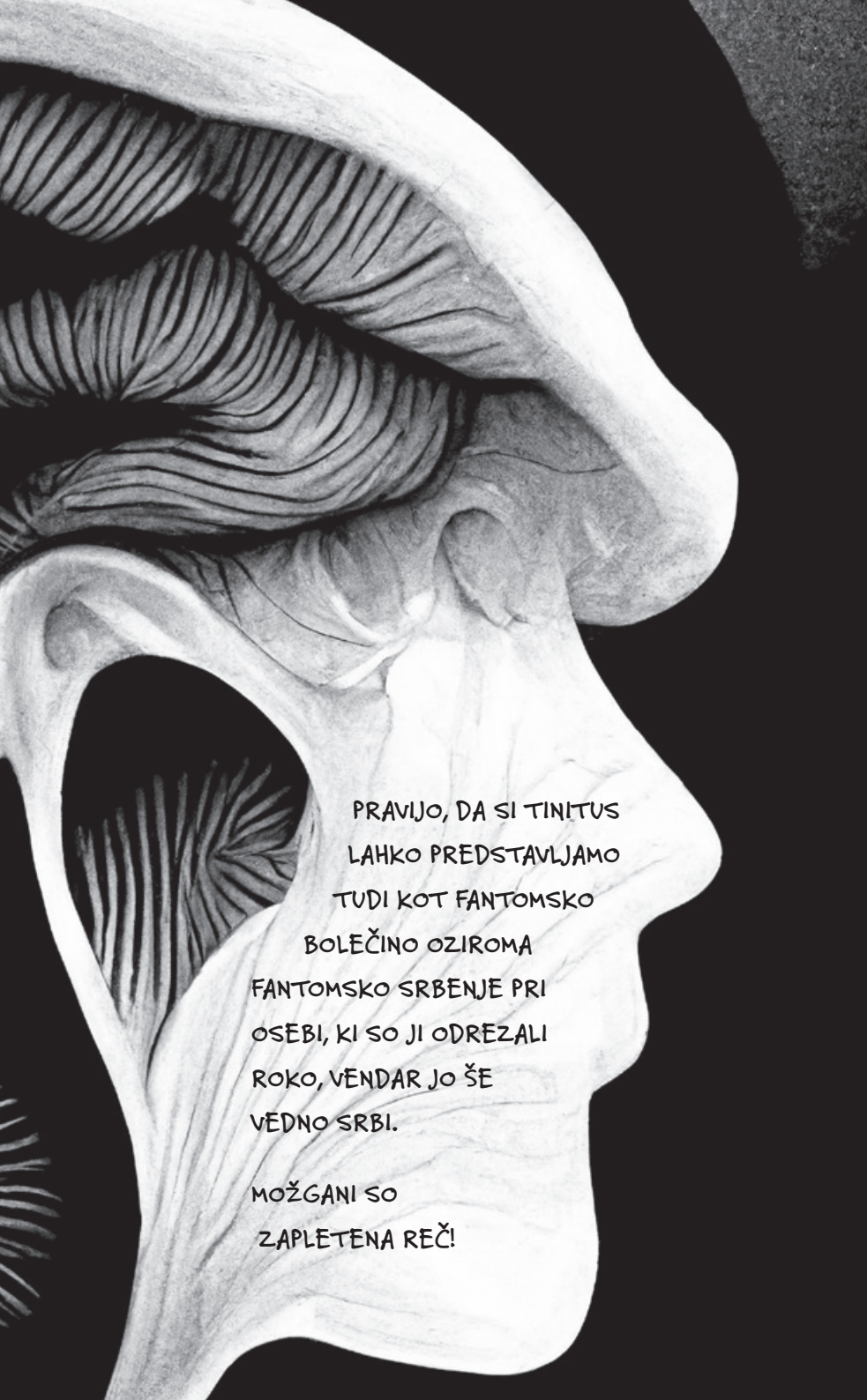

PISKA V VSAKEM PRIMERU IN ŠE NAJBOLJ
TO ZAZNAVAM JANUARJA IN FEBRUARJA,
KO NI ZUNANJIH AKTIVNOSTI.

ČE DOLOČEN ZVOK V SPEKTRU MANJKA,
MOŽGANI USTVARIJO NADOMESTILO ZA
TISTI ZVOK, AMPAK TO NADOMESTILO
JE BOLJ SLABO, SLIŠIMO PA GA KOT
VISOKOTONSKO BRNENJE.

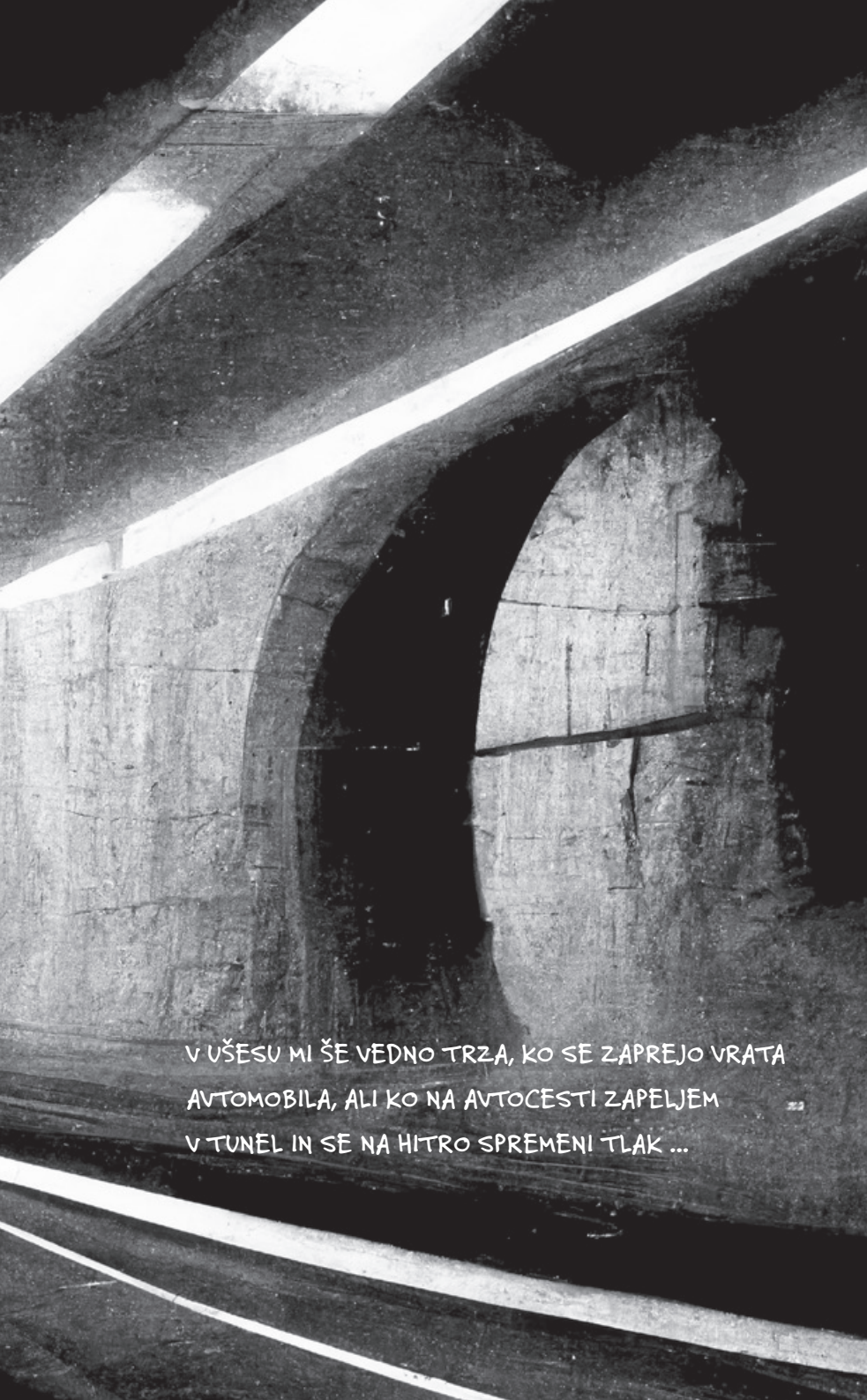

PRAVIJO, DA SI TINITUS
LAHKO PREDSTAVLJAMO
TUDI KOT FANTOMSKO
BOLEČINO OZIROMA
FANTOMSKO SRBENJE PRI
OSEBI, KI SO JI ODREZALI
ROKO, VENDAR JO ŠE
VEDNO SRBI.

MOŽGANI SO
ZAPLETENA REČ!

V UŠESU MI ŠE VEDNO TRZA, KO SE ZAPREJO VRATA
AVTOMOBILA, ALI KO NA AVTOCESTI ZAPELJEM
V TUNEL IN SE NA HITRO SPREMENI TLAK ...

A black and white photograph of rolling hills. The hills are covered in grass and have a soft, undulating appearance. In the middle ground, there is a small, dark silhouette of a tree standing alone on a slight rise. The background shows more layers of hills, creating a sense of depth. The overall mood is serene and quiet.

NAJBOLJ SE ZVOK AVTOCESTE SLIŠI, KADAR PIHA
JUŽNI VETER. PRAVIJO MU »FEN« PA TUDI »VETER
SAMOMORILCEV«, KER PRINESE SPREMEMBO IN
PONAVALI NIZEK PRITISK Z DEŽJEM.

SKUPAJ S PRAHOM PRINESE TUDI VEČ ZVOKA.

NAJLEPŠE PA JE, KO JE ZAPADE ...

... SNEG.

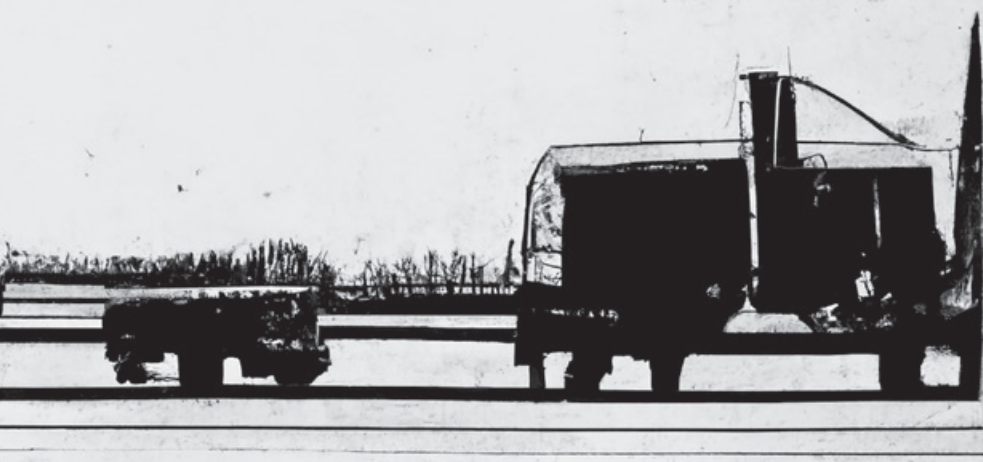
TAKRAT SRCE PONORI OD ZADOVOLJSTVA.
NENADOMA NAMREČ VSE POSTANE TIHO.
VSE SE KONČA. TUDI ČE AVTOMOBILI
VOZIJO, SO NEŠLIŠNI.

ZA LJUDI, KI ŽIVIMO OB AVTOCESTI,
JE SNEG ENAKO BLAŽENOST.

NI ČUDNO, DA SEM TAM OKROG DVAJSETEGA LETA
NAPISAL VZNESENO HVALNICO SNEGU, KJER SEM
IZRAZIL TUDI UPANJE, DA NIKOLI V ŽIVLJENJU NE
BOM TAKO HLADEN KOT ON IN DA SE BOM V DLANI
DRUGEGA ČLOVEKA VEDNO PRIPRAVLJEN STOPITI.

ČE SEM ISKREN, SEM BIL KDAJ TUDI HLADEN.
IN SEVEDA - KRIVA JE AVTOCESTA!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

V PRVIH LETIH, KO SMO SE PRESELILI V PREDMESTJE,
JE BILA OGRAJA OB AVTOCESTI SLABA IN NALUKNJANA.
SPODVIL SI JO IN SE SPLAZIL ČEZ, ALI PA JO PREPLEZAL,
POTEM PA POD CESTO OB JARKU NA DRUGO STRAN.

BREGOVI SO BILI NAMREČ POŠEVNI
IN SI MORAL PAZITI PRI HOJI.

TAM SMO VČASIH LOVILI PIJAVKE, PREDVSEM PA
PAZILI, DA NISMO S ČEVLJI ZABREDLI V VODO.

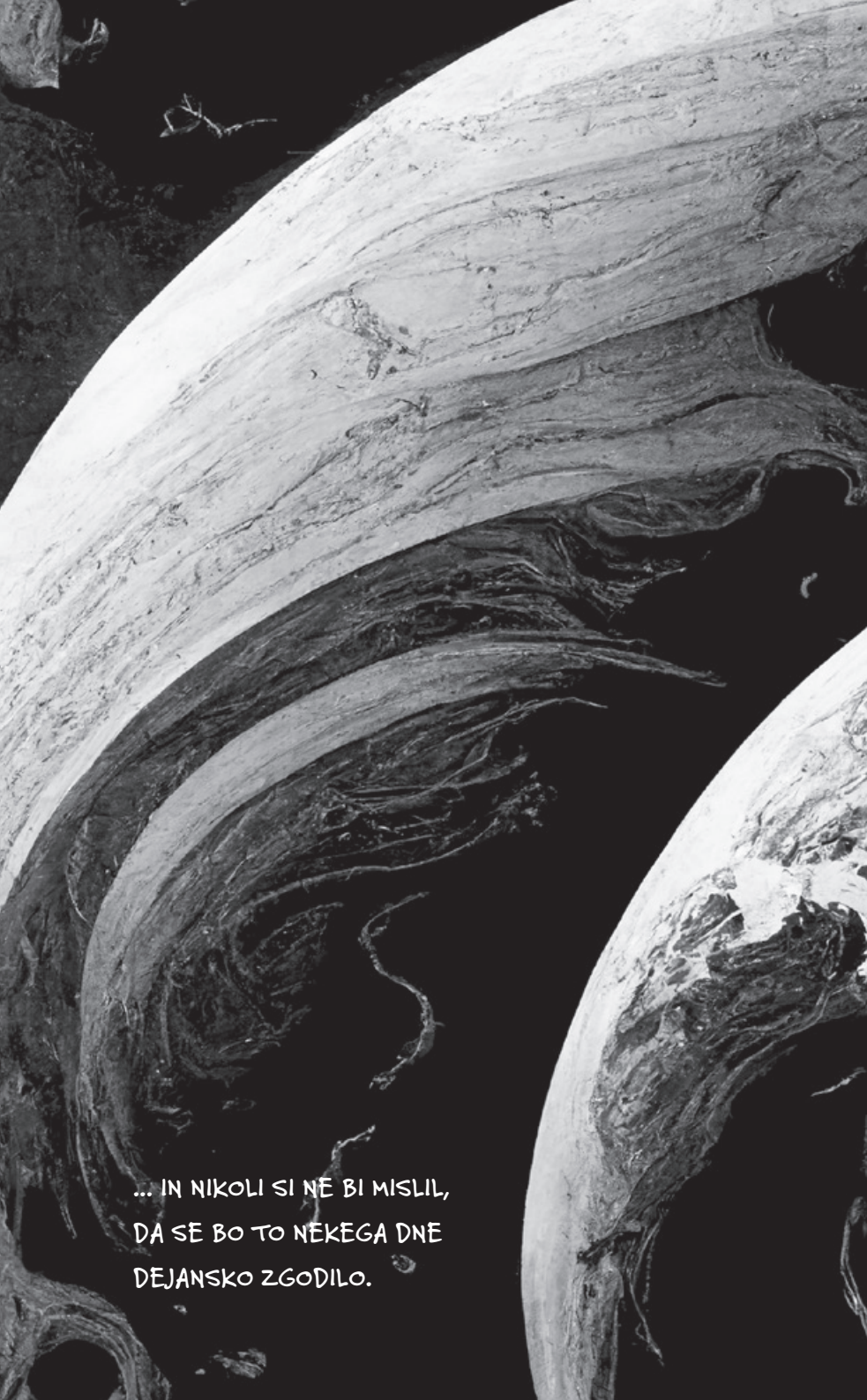

DANES SE MIMO NAŠE HIŠE NA SEVERNI JADRAN
PELJE POLOVICA EVROPE.

IN NAZAJ PO ISTI POTI.

SKOZI VSE LETO SE DODOBRA
NAGLEDAMO ZASTOJEV

... IN NIKOLI SI NE BI MISLIL,
DA SE BO TO NEKEGA DNE
DEJANSKO ZGODILO.

ZA RAZLIKO OD ČASA MED KORONO, KO JE NEKAJ
TEDNOV VSE OBMIROVALO. BILO JE PRAV NEVERJETNO.
GLASBENA SKUPINA »BELLE AND SEBASTIAN« IMA
SUPER KOMAD »I WANT THE WORLD TO STOP« ...

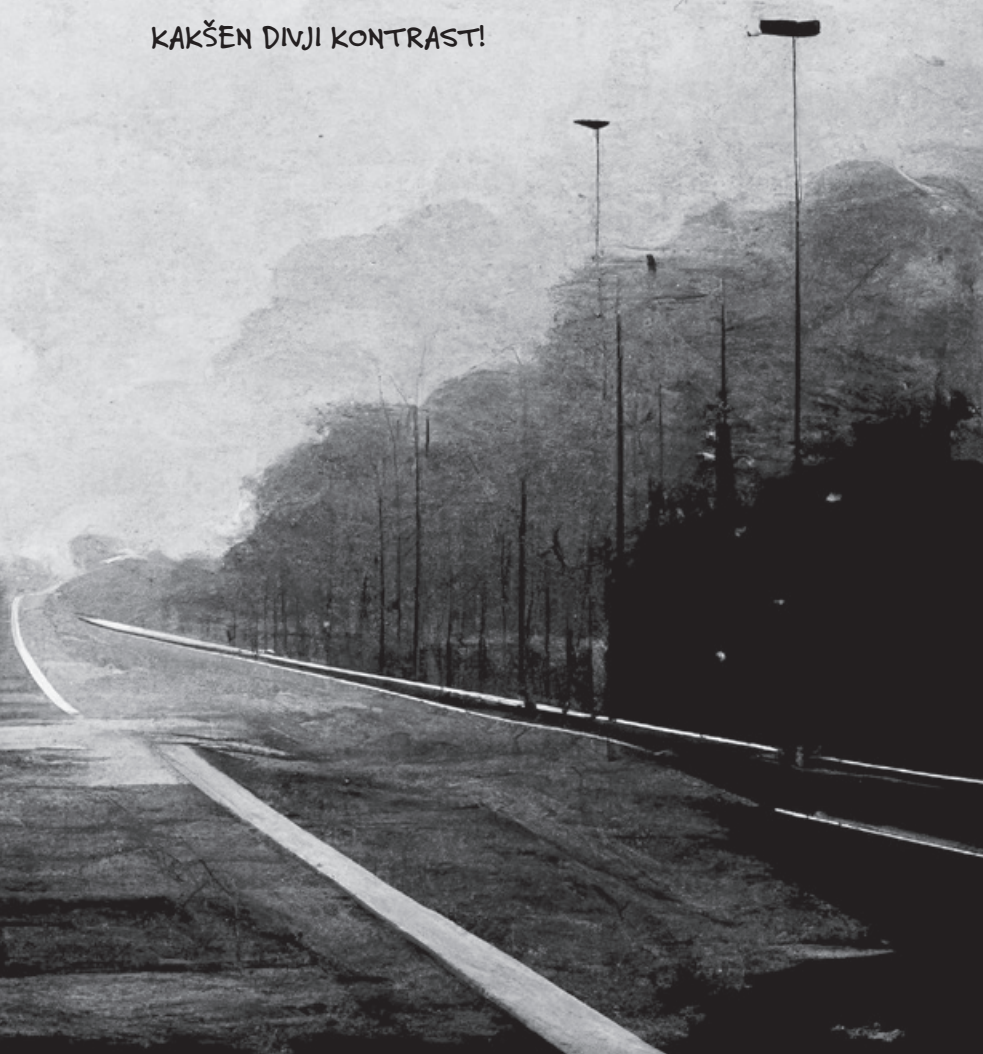

PA SE JE.

NA SPREHODIH, KI SMO JIH NAJPREJ OPRAVLJALI KAR Z
MASKAMI NA OBRAZU, SMO OBSTALI NA NADVOZU IN
NEJEVERNO OPAZOVALI AVTOCESTO. NA ENI STRANI
NEGOTOVOST ZARADI VIRUSA, NA DRUGI STRANI
VZNEMIRJENO SRCE ZARADI MIRU IN TIŠINE.

KAKŠEN DIVJI KONTRAST!

POTEM SO ZAČELE VOZITI LE DOLGE KOLONE
TOVORNIH VOZIL. SKUPAJ, EDEN ZA DRUGIM.
LEPO PO VRSTI, KOT SO HIŠE V TRSTI.

GLEJ, NA TO NI SEM NITI POMISLIL,
KO SEM SE PRED NEKAJ URAMI LOTIL TEGA STRIPA ...

AMPAK NA NADVOZU NAD AVTOCESTO SEM TAM
NEKJE OKOLI DVAINDVAJSETEGA LETA TUDI
SKLENIL, DA NE GLEDE NA TO, KAKO DOLGO
BO TAKRATNA DEPRESIJA ŠE VZTRAJALA,
NE BOM POLOŽIL ROKĚ NASE.

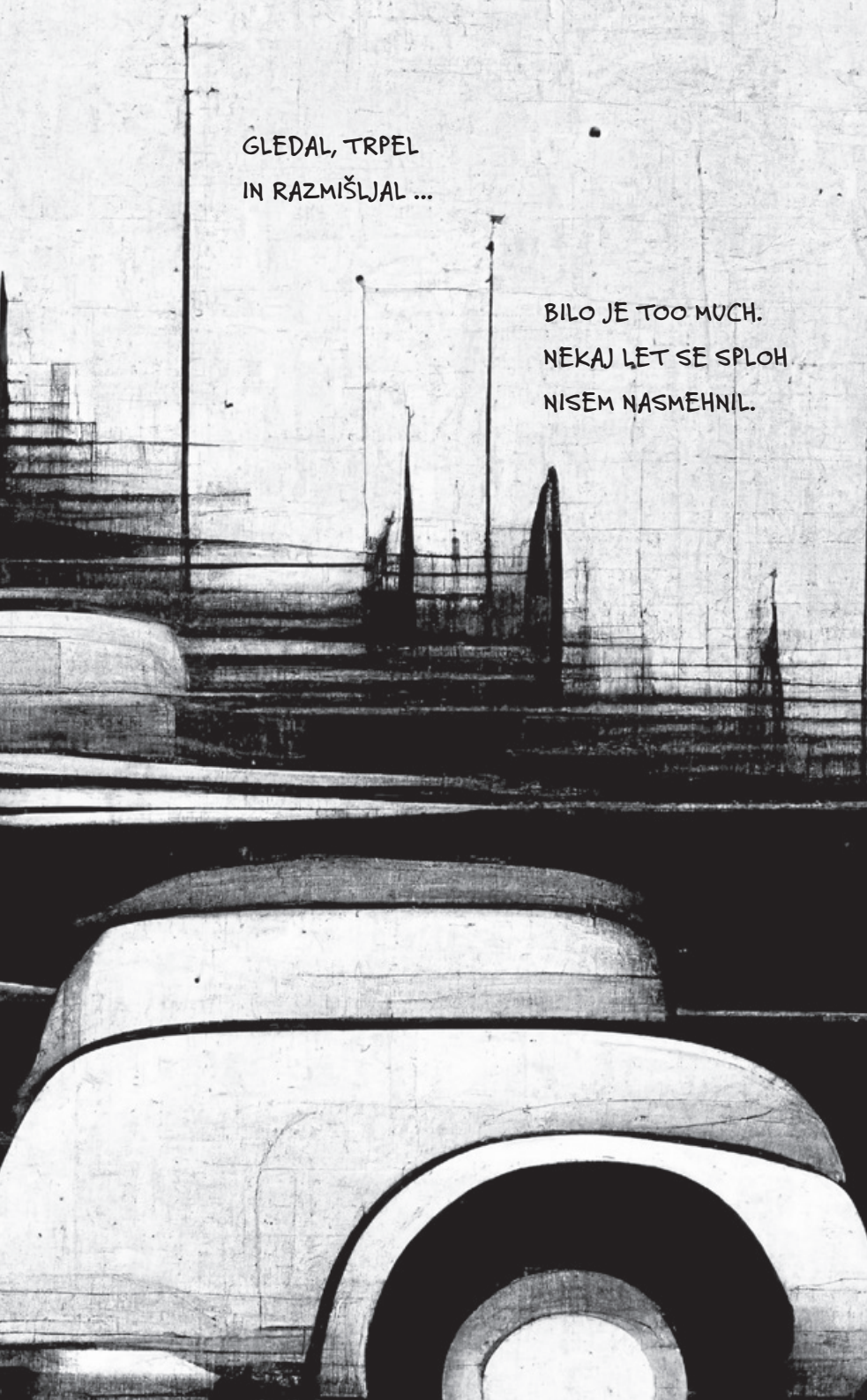

GLEDAL SEM DOL. AVTOMOBILE. KOMPIJE.
TOVORNAKE. PRIKLOPNIKE.

GLEDAL, TRPEL
IN RAZMIŠLJAL ...

BILO JE TOO MUCH.
NEKAJ LET SE SPLOH
NISEM NASMEHNIL.

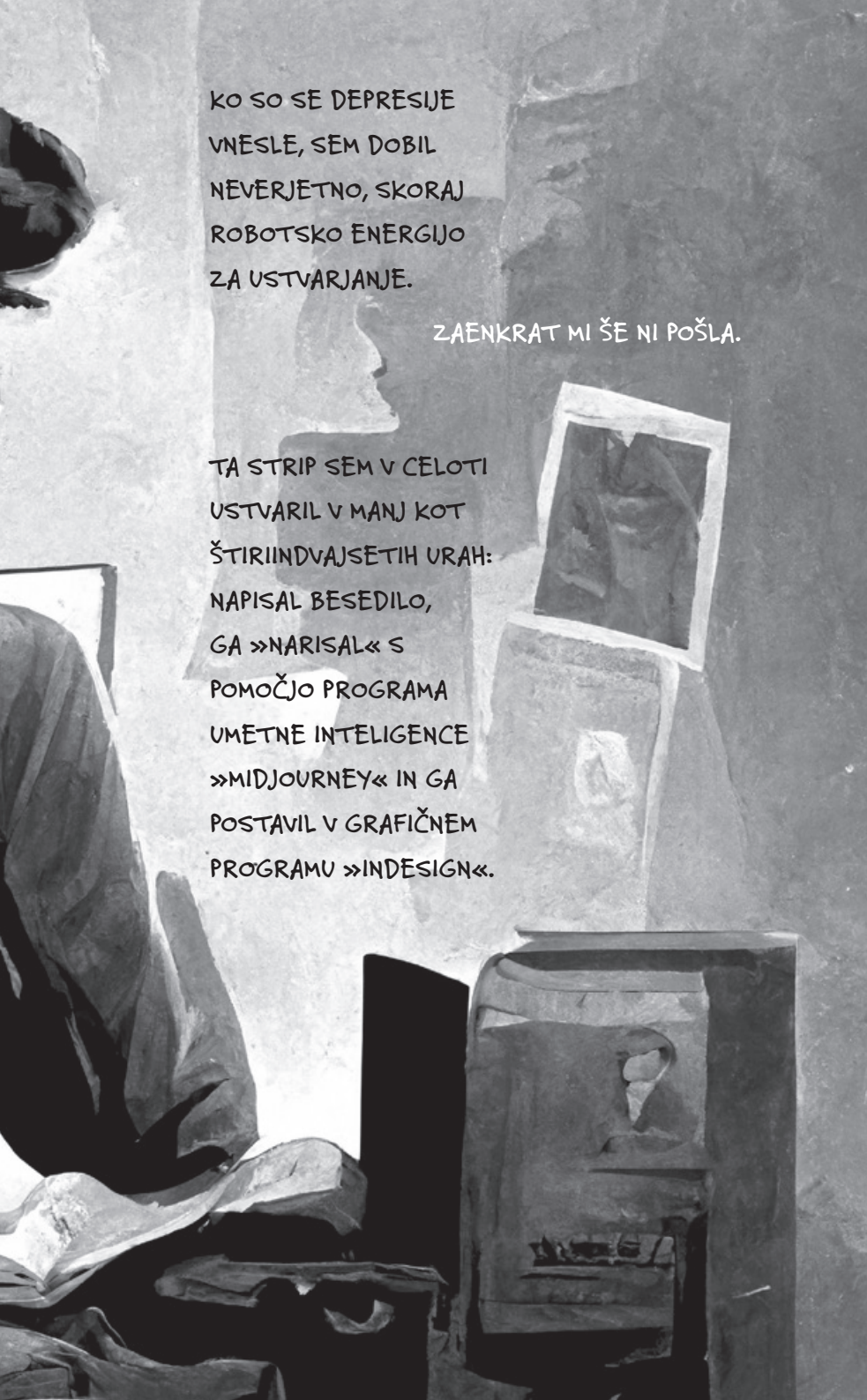

KMALU PO TISTEM
DNEVU, KO SEM
GLEDAL Z NADVOZA
IN ODKIMAVAJOČE
SKLENIL, KAR
SEM SKLENIL,
SO SE RADIKALNA
ČUSTVENA
NIHANJA, KI SEM
JIH DOŽIVLJAL,
POLEGLA.

KOT BI SE DOKONČNO
SPOPRIJATELJIL ...

S SMRTJO.

KO SO SE DEPRESIJE
VNESLE, SEM DOBIL
NEVERJETNO, SKORAJ
ROBOTSKO ENERGIJO
ZA USTVARJANJE.

ZA ENKRAT MI ŠE NI POŠLA.

TA STRIP SEM V CELOTI
USTVARIL V MANJ KOT
ŠTIRIINDVAJSETH URAH:
NAPISAL BESEDILO,
GA »NARISAL« S
POMOČJO PROGRAMA
UMETNE INTELIGENCE
»MIDJOURNEY« IN GA
POSTAVIL V GRAFIČNEM
PROGRAMU »INDESIGN«.

UMETNA INTELIGENCA MOGOČE LAHKO RIŠE
PO MOJIH NAVODILIH, NE MORE PA ZAČUTITI
ČLOVEŠKE ZGODBE.

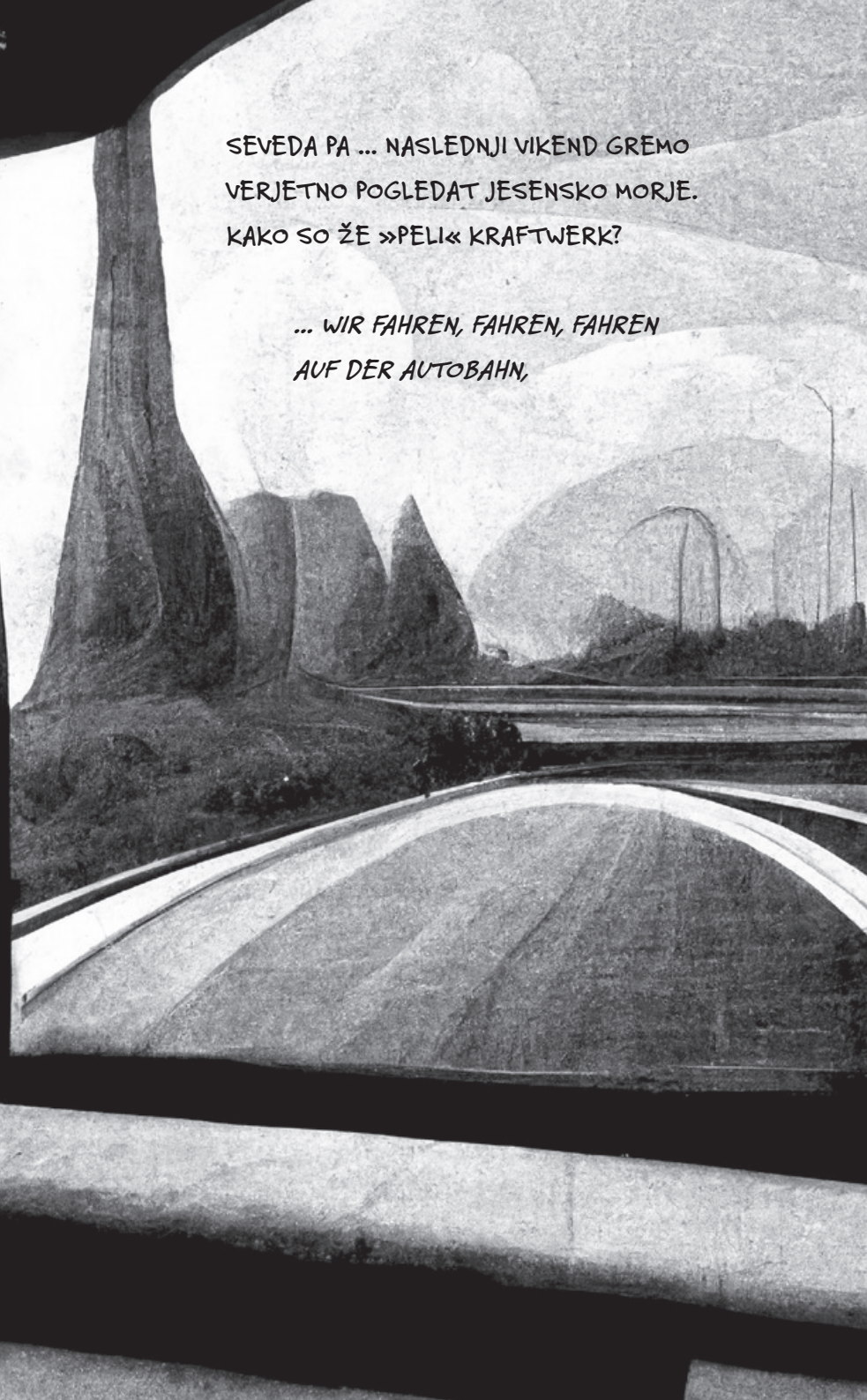
TEGA NIKOLI NE BO MOGLA.

TO IMAVA MOŽNOST NAREDITI SAMO TI IN JAZ.

OBČUTITI.

RAZREŠITEV.

SEVEDA PA ... NASLEDNJI VIKEND GREMO
VERJETNO POGLEDAT JESENSKO MORJE.
KAKO SO ŽE »PELI« KRAFTWERK?

*... WIR FAHREN, FAHREN, FAHREN
AUF DER AUTOBAHN,*

... VOR UNS LIEGT EIN WEITES TAL,
DIE SONNE SCHEINT MIT GLITZERSTRAHL,

FAHRBAHN IST EIN GRAVES BAND,
WEISSE STREIFEN, GRÜNER RAND ...

ZADNJIH 24 UR

Komentar na ustvarjalni proces

Vedno sem si želel ustvariti svoj strip, toda brez risarskih spretnosti to ni mogoče. Ali pač? Pred nekaj meseci se je po spletu razširila informacija o najmanj dveh računalniških programih, ki s pomočjo umetne inteligence človeku omogočata risanje »na ukaz«. Sklenil sem preveriti program Midjourney in v zadnjem mesecu že pripravil dva knjižna ovitka, ki ju je po mojih smernicah narisala UI.

Med vsemi stripi so me doslej najbolj navdušili avtobiografski in osebnoizpovedni, in prav v zadnjem mesecu sem izdelal obsežen seznam 428 tovrstnih knjig iz celotne zgodovine. Pomagal sem si s strokovnimi knjigami, kjer vsi po vrsti navajajo, da je tisto, kar avtobiografski stripi najboljše upodablajo, pravzaprav ... travma. Prešinilo me je: »Seveda, avtocesta!« Bil je eden *tistih* trenutkov.

Včeraj ob enajsti uri sem imel še zdravstveni pregled zaradi povišanega holesterola (ugotovili so, da so žile super truper), ob dvanajstih pa sem se lotil dela. V dveh urah sem napisal zgodbo, potem pa začel usmerjati program, ki je risal, risal in risal. Najprej do polnoči (vmes sem skuhal makarone), potem sva seanso nadaljevala in jo dokončala dopoldne. Za storitev sem porabil dvajset evrov.

Zdajle je ura deset in strip bom kmalu objavil na internetu. Kakšnih petdeset izvodov bom dal tudi natisniti, ker se mi zdi preprosto neverjetno, da je kaj takega sploh mogoče. Ne testiram samo svojih sposobnosti, testiram sposobnosti tega sveta in vseh ljudi. Tako to gre. Zato je lahko pred vami (najverjetneje) prvi slovenski strip daljšega formata (temu v resnici pravim stripanica), ki je nastal s pomočjo risarske umetne inteligence.

In kakšen je prvi vtis? Počutim se kot scenarist, ki mu pokažejo film po njegovi zgodbi, ta film pa je seveda vizualno precej drugačen od njegovih začetnih predstav. Kaj bi šele bilo, če bi znal biti režiser?! Strip bi ustvarjal eno leto. Pa bi bil boljši? Brez dvoma!

16. september 2022

P. S. Navedek na prejšnjih straneh prihaja iz pesmi *Autobahn* nemške skupine Kraftwerk:

*Vozimo, vozimo, vozimo se po avtocesti,
pred nami se vije dolina ležeča,
in sije na nas krogla bleščeča,
vozišče naše je proga sivine,
belih črt in robu zelenine ...*